

WIKOV TIMES

08

magazín, květen 2022

ROZHOVOR Luděk Řehůřek

Kolegy jsem zatím pro kulec nenadchl,
ale třeba jednou...

GENEREL
pokračuje

Trh převodovek
vodních elektráren v ČR

Další benefity
pro zaměstnance

Skelní záchranná
služba

Ztráty, které nás postihly, je potřeba kompenzovat

Než jsem začal psát tento úvodník, podíval jsem se do toho minulého. Zmiňuji v něm naději, že loňský rok i přes všechny nesnáze nakonec pro Wikov dopadne dobře. A skutečně, nevzdali jsme se, zabojovali, a výsledky se dostavily. Splnili jsme plán hospodaření i cíle většiny ekonomických ukazatelů. Pouze v jednom, zato v zásadním směru, se nám nedařilo. Neustále jsme měli vysoké pohledávky za prodané výrobky. I na začátku roku jsme se potýkali se špatnou platební morálkou obchodních partnerů. A nikoho ani ve snu nenapadlo, co se letos ve světě stane. Loni na podzim jsme začali pociťovat zvýšení cen energií a všech materiá-

lů. V porovnání s tím, co se děje dnes, to byl vlastně jenom takový odvar. O hrůzách nesmyslné války vyvolané bezprecedentní agresí politických špiček Ruska vůči svému sousedovi zde psát nebudu. Zaměřím se pouze na to, jaký dopad má na naši firmu, na náš byznys.

Ze dne na den jsme z plánu letošního roku škrtli 270 mil. Kč plánovaných tržeb a souvisejících 140 mil. Kč přídavné hodnoty. Taková ztráta se v našem hospodaření promítla velmi dramaticky, v objemu šlo o téměř 25 procent. Abychom udrželi firmu v černých číslech, museli jsme zrealizovat rozsáhlý a místy drastický plán úspor. Vymáhání vysokých nezaplacených pohledávek se s ohledem na uplatněné sankce velmi komplikuje. Už jsme sice dosáhli významných úspěchů, ale stále není vyhráno. Další překážkou je vedle rostoucích cen materiálů už i jejich dostupnost. Hlavní otázkou dodávek vstupů pro výrobu nebývá cena nebo termín, ale možnost materiál vůbec získat.

Mám ale i pár dobrých zpráv. Opět se nám začalo dařit obchodně a uzavřeli

jsme důležité kontrakty. Největší nadějí růstu Wikovu je projekt Průlom 2023, který řeší transfer výroby všech poma-loběžných převodovek ze sesterské firmy v Plzni do Wikov MGI. Máme za sebou první etapu, převedli jsme čtyři obory, nyní odstartovala etapa druhá. Projekt je naplánován tak, abychom vše stihli do konce letošního roku a první zakázky realizovali od začátku roku příštího. V současné době projekt zaměstnává především obchod a technický úsek. Kolegové se musí seznámit s novými zákazníky a obory tak, abychom v co nejkratší době získali nové objednávky a kompenzovali ztráty, které nás postihly.

Jsem skálopevně přesvědčen, že to dokážeme. Že naši usilovnou prací společně nesnáze a problémy, kterým musíme čelit, překonáme.

Na závěr všem Wikovákům děkuji za trpělivost a loajalitu v této komplikované době a přeji hodně sil, spokojenosti a mír.

Zbyněk Berger
generální ředitel Wikov MGI

Obsah

- 03** Mix
- 04** Přečtěte si
- 10** Byznys
- 12** Wikováci mimo práci
- 15** Wikov společně
- 18** Jsme Wikov
- 24** Do notesu
- 34** EkoWikov
- 35** Dětská sekce
- 36** Kalendář

Wikov Times, květen 2022,
vydavatel: Wikov MGI, a.s.,
sídlo firmy: Zbečnick 356, 549 31 Hronov,
www.wikov.com, **e-mail:** mgj@wikov.com,
distribuce: Informační centra Náchod, Hronov, Červený
Kostelec a místní kavárny,
sazba a tisk: Xantipa Agencey s.r.o.,
grafika: Xantipa Agencey s.r.o.

MK ČR E 23764

Obří převodovka pro gumárenský mixér do amerického Danvillu

Není úplně na denním pořádku vyrábět v Hronově převodovky o hmotnosti přesahující 40 tun. Projekt společnosti Goodyear pro americkou továrnu v Danvillu ve Virginii počítá s hmotností převodovky přesahující 46 tun. V době vydání tohoto čísla Wikov Times je ve fázi expedice.

Hronovská továrna je logisticky vybavena na převodovky do 80 tun, přesto je čelní převodovka pro gumárenský mixér svým způsobem jedinečná. Jde o největší a nejtěžší převodovku pro tuto aplikaci, která kdy byla v Hronově (a patrně i dříve v Plzni) vyrobena. Délka činí 5,4 m, šířka 2,6 m a výška 2,3 m. Nominální výkon je stanoven 2,1 MW.

„Možná se ptáte, proč je převodovka tak obrovská, když dokážeme nabídnout například planetové řešení, které je mnohem menší, lehčí a účinnější. Důvod je prostý – jde o tzv. drop-in projekt, to znamená, že zákazník požaduje výměnu dosluhující převodovky za novou – nahrazujeme americkou konkurenci – se zachováním všech přípojovacích rozměrů, a tudíž zde není mnoho prostoru pro nabídku lehčího řešení. Monumentálnost převodovky dokazuje snímek z její montáže,“ vysvětluje Martin Sychrovský, marketingový ředitel.

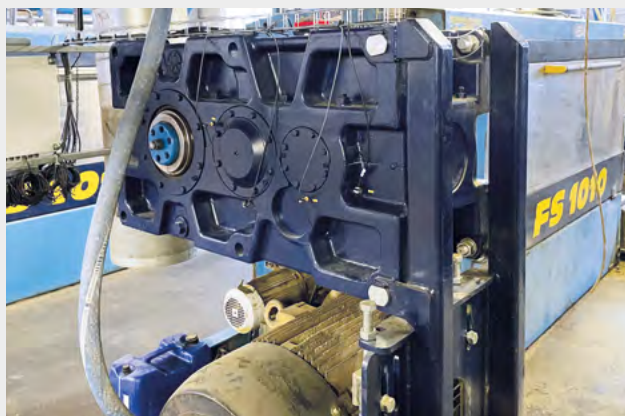
Nový WinGear® s WiGuardem® umožní sledovat práci převodovky online

S českoskalickým Farmetem spolupracuje Wikov řadu let především v oblasti dodávek převodovek pro lisy olejnatých semen, které jsou součástí kompletních linek na jejich zpracování. Na podzim roku 2021 dodal zbrusu nový typ převodovky WinGear® 3H062 s modulem pro zachycování axiálních sil od šneku lisu FS 1010. Tato převodovka by měla do budoucna nahradit starší koncepci čelních převodovek.

WinGear® 3H062 byl dodán se systémem vzdálené diagnostiky WiGuard® vyvinuté také v hronovském závodě. Do systému vzdálené diagnostiky jsou napojeni Wikov, Farmet i koncový zákazník – lisovna. Všichni tak mohou online sledovat chování převodovky v jednotlivých pracovních cyklech při lisování semen.

Dodaná převodovka s diagnostikou byla v průběhu února zprovozněna v lisovně v Kolíně. Šnekový lis olejnin FS 1010 je určen pro lisovny o vyšší kapacitě. V závislosti na druhu technologie zpracování semen jsou lisy upraveny tak, aby bylo vždy dosaženo optimálních parametrů lisování. To umožňuje použití těchto lisů ve variantách jednostupňového nebo dvoustupňového lisování pro různé technologie dle mechanické a termické úpravy semen. Každý lis je již z výroby konfigurován a sestaven pro konkrétní použití.

Společnost Farmet patří do skupiny úspěšných strojírenských firem z Náchodska, které díky svým kvalitním produktům značně přesahují místní region a svým exportním zaměřením budují pozitivní image českého strojírenství v Evropě i ve světě. Jde o dodavatele zemědělských strojů (pro zpracování půdy, aplikaci hnojiv či setí) a také kompletních linek pro zpracování olejnatých semen, extruzi krmiv a zpracování rostlinných olejů.

Díky investicím navýšíme kapacitu obrábění

V létě jsme čtenáře informovali o investičních záměrech pro rok 2022. Dobrou zprávou je, že se vše podařilo dojednat, a tak v prvním pololetí letošního roku do Wikovu dorazí jak frézka ozubení, tak další 5osé obráběcí centrum s paletizací. Poté budou stroje zprovozněny.

„Na konci loňského roku jsme byli svědky přesunu strojů, realizace nových podlah, likvidace starých strojů. Přerod v nové výrobní linky s narovnanými logistickými toky není jednoduchý a občas nás omezuje. Ale nastavený plán zvládneme díky velkému úsilí pracovníků údržby a v dubnu jsme finišovali s přesunem montáže kolejoviny na stř. 303,“ říká Ivo Pejscar, vedoucí strojů a zařízení.

Plochy pro nové stroje

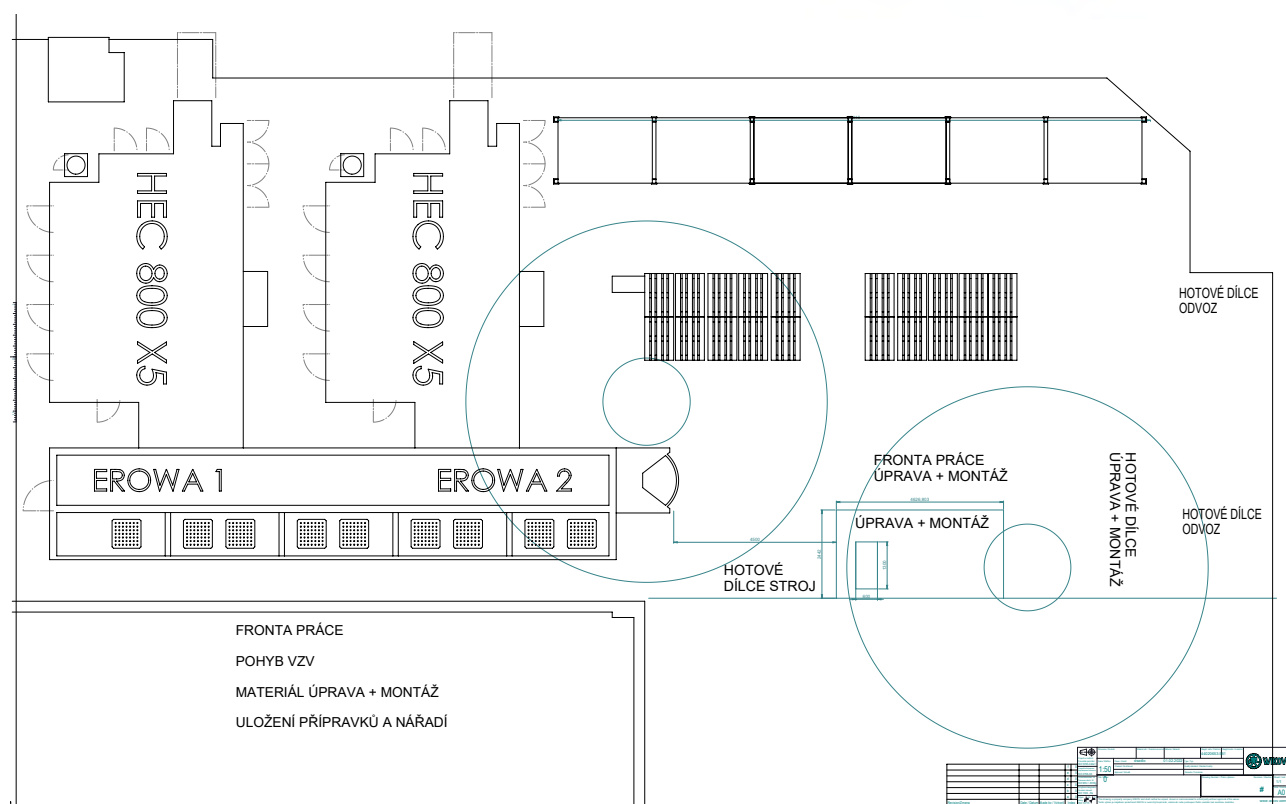
Díky těmto přesunům a likvidacím vznikly vhodné plochy pro nové stroje. V polovině května dorazila frézka ozubení Liebherr s paletizací, na konci května přijede druhé 5osé centrum HEC800X5 od Starrag Heckert s rozšířením paletizace Erowa až na 20 palet pro linku s prvním, již provozovaným, centrem.

„Obě investice by nám měly okamžitě přinést navýšení kapacit obrábění zejména pro ozubené dílce, menší unašeče a samozřejmě také skříňové dílce do velikosti 1 metru. Díky

automatické výměně nám pomohou snížit jak přípravné časy, tak i časy na ruční výměnu dílců. To samozřejmě bude platit především u dílců pro obor kolejoviny, kde je větší sériovost,“ doplňuje Karel Zelenka, vývojový technolog.

Dostatek skladovacího místa

Celý layout pracoviště HEC800X5 je navržen tak, aby vznikl dostatek skladovacího místa nejen pro obrobky, ale i pro přípravky. V prostoru před linkou bude stát regál pro 85 paletových pozic, které bude možné navážet částečně z obou stran. Zároveň je před strojem připravena dostatečná plocha pro skladování až 60 kusů palet. Pro snazší skladování různých typů skříní a tvarů ozubených kol a hřídelů zkouší Wikováci využití příhradových palet bez bočnic. (viz obrázky)

Certifikáty nejsou na parádu

„Na začátku se sluší vysvětlit, co to vůbec certifikát je a k čemu slouží. Jde o závazný dokument s časově omezenou platností, který vyjadřuje, že daná firma byla prověřena nezávislou certifikační společností a splňuje požadavky potřebné pro vystavení certifikátu,“ říká Michal Jirka, specialista systémů kvality s tím, že stejně jako pro podnik, mají certifikáty velký význam také pro zákazníky. Díky nim totiž při výběru dodavatelů nešlápnu vedle.

C E R T I F I C A T E

awarded to

Wikov MGI a.s. a.s.
Zbečnick, 356
54931, Hronov
Czech Republic

BUREAU VERITAS CERTIFICATION

confirms, as an IRIS Certification® approved certification body, that the Management System of the above organization has been assessed and found to be in accordance with the

IRIS Certification® Conformity assessment:2020 and based on ISO/TS 22163:2017

for the activities of Design and Development and Manufacturing
for the scope of certification: 04 (Power system, drive unit)
of Gearboxes and Gearboxes spare parts.

Certificate valid from: 27/11/2021

Certificate valid until: 26/11/2024*

Current date: 10/11/2021

Certificate-Register-No: CZE-IR - 000 1630

* Providing that the subsequent surveillance audits are successful before the validity date of the previous audit.

Certification body address: Le Triangle de l'Arche 8, cours du Triangle - CS 90096, 92937 Paris la Defense Cedex, France

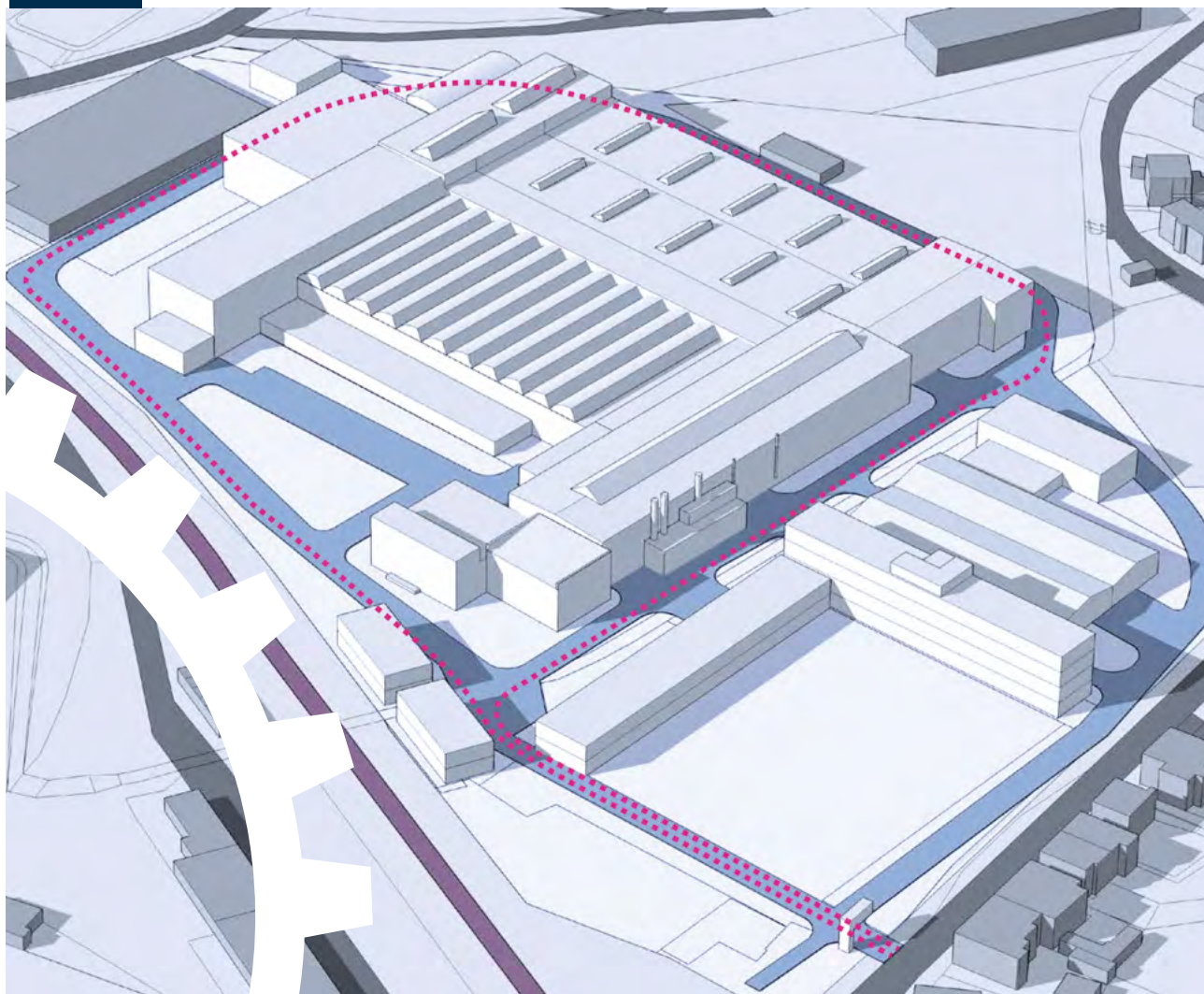
© 2021 UNIFE. All rights reserved.
1/1

Základem certifikace jsou mezinárodní normy, které detailně požadavky na danou oblast popisují. V dnešní době existuje obrovské množství certifikátů v různých odvětvích, jako jsou například kvalita, životní prostředí, bezpečnost práce, kybernetická bezpečnost a ochrana dat, sociální zodpovědnost a další. Tyto certifikáty jsou čím dál častější a ve větší míře vyžadovány také zákazníky Wikovu a jejich držení vytváří konkurenční výhodu na trhu.

Wikov má v tuto chvíli certifikován systém managementu kvality podle základní normy ISO 9001 a dále nadstavbu této normy pro kolejový průmysl ISO/TS 22163 (IRIS). „Samotná certifikace probíhá v tříletém cyklu s dvěma kontrolními audity (zpravidla každý rok), a to návštěvou auditora nebo auditorů firmy Bureau Veritas, kterou jsme si pro účely certifikace vybrali. Během těchto návštěv auditorský tým porovnává úroveň nastaveného systému s požadavky danými normou. Abychom toto všechno mohli zvládnout bez rizika neshod, musíme se s požadavky normy srovnávat sami, a to formou interních auditů. Protože se tyto požadavky týkají v podstatě celé firmy, jsou jednotlivé interní audity naplánovány tak, abychom během jednoho roku prověřili všechny oblasti naší firmy,“ popisuje M. Jirka.

Audity provádí tým auditorů se zkušenostmi z konkrétní oblasti. Během auditu jsou příslušné otázky hodnoceny body, výstupem je zpráva z auditu včetně akčního plánu na odstranění zjištěných nedostatků. Tyto nedostatky je následně potřeba převést do jednotlivých úkolů, jejichž plnění je v čase sledováno.

„Chceme-li uspět u certifikačních auditů, musíme udržovat nastavený systém managementu kvality funkční. Proto je i jedním z cílů uvedených ve strategii společnosti: Průměrný výsledek všech interních auditů nad 90 %. Držitelem IRIS certifikátu jsme od roku 2015 a od prvního certifikačního auditu jsme nezaznamenali jedinou odchylku, která by vedla k suspendaci certifikátu. Naopak, od roku 2018 jsme držiteli bronzové úrovně, což svědčí o vysokém standardu našeho systému,“ uzavírá Michal Jirka.

GENEREL pokračuje: demolice, revitalizace, dostavba

Už je to víc než pět let, co dostali Wikováci nové šatny, byla provedena rekonstrukce PTB budovy s parkovištěm a rozjela se přestavba celého areálu. Plán nazvaný GENEREL pokračuje. Loni nechali upravit část nové ubytovny na Příčnici (bývalá policejní stanice) a provedli revitalizaci tří bytových jednotek pro ubytování až 12 zaměstnanců - jeden z bytů nedávno nabídlí ukrajinské rodině. Stará ubytovna tak mohla být odstraněna.

„Snahou projektu GENEREL je vytvořit dojem otevřeného areálu podniku, který je propojený s okolní městskou zástavbou a je její plnou a vizuálně významnou součástí. Druhým důvodem demolice byla samozřejmě možnost navýšení počtu parkovacích míst, kterých stále není dostatek. Zejména odpoledne při výměně ranní a odpolední směny je problém parkovací místo najít. Díky demolici navýšíme kapacitu o třicet parkovacích míst. Projekt na realizaci parkoviště je nyní ve fázi schvalování stavebním úřadem, v plánu je dostavba parkoviště ke konci letošního roku, pokud na to bude dostatek financí a seženeme subdodavatele. Do té doby je plocha provizorně zasypána štěrkem, aby na ní mohli zaměstnanci parkovat,“ říká Jan Havel, technický ředitel.

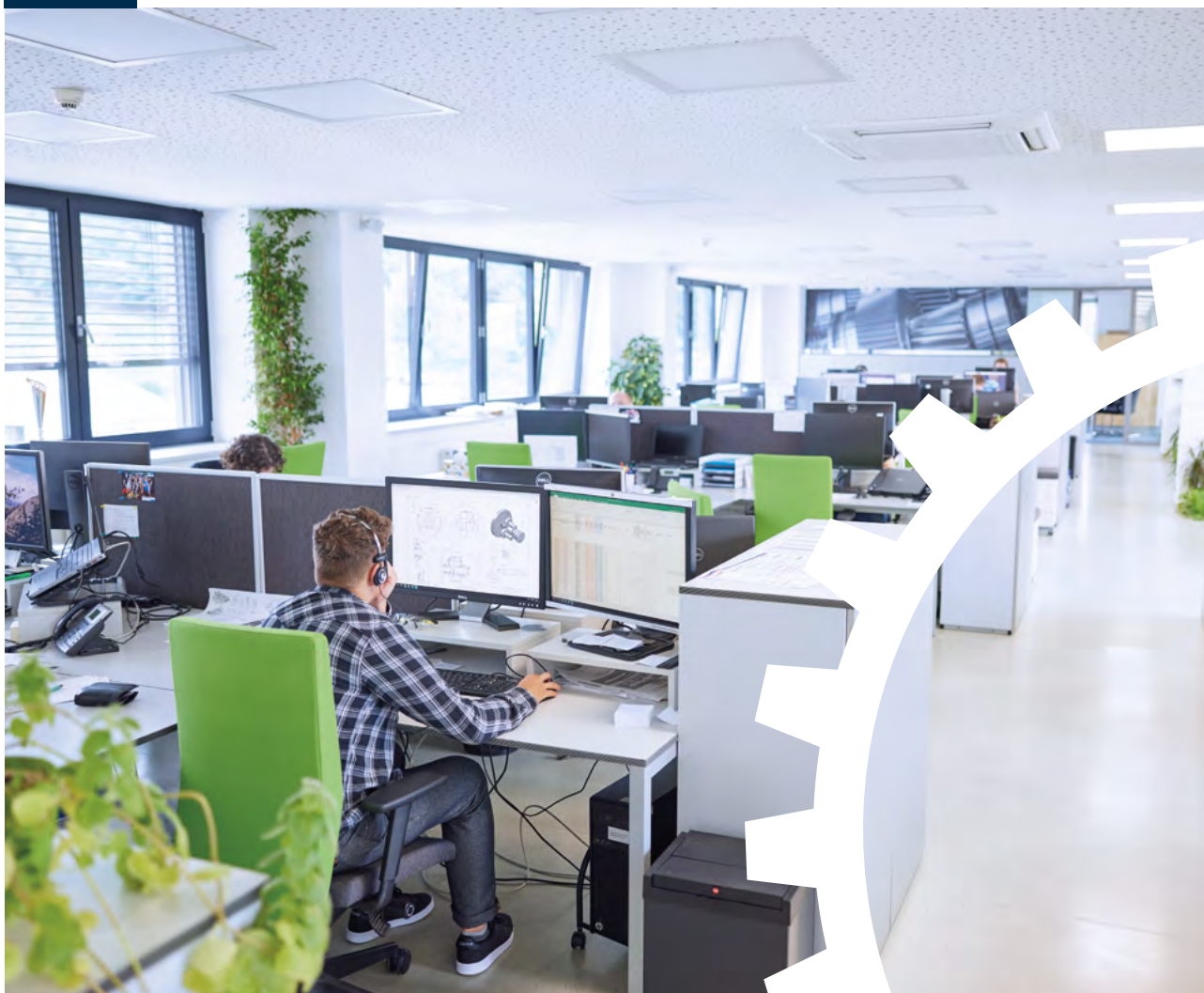
V letošním roce došlo také k demolici starého objektu řezárny, který již dosloužil. Zajistit bezpečnost statiky této stavby by bylo velmi nákladné, proto Wikov přistoupil k dlouho zvažovanému kroku, a to ke zrušení řezárny. Dvě větší pily byly prodány do sesterské společnosti Wikov Sázavan, kde se staví nová řezárna. V Hronově zůstala pouze menší pila Bianco, na které lze řezat materiál do průměru 100 mm. Nové pracoviště pily se sklady materiálu bylo přesunuto do prostoru haly nástrojárny za zkušebnou Potenciál.

„Abychom mohli přistoupit ke zrušení řezárny, prováděla po celý loňský rok Konstrukce s Technologií revize technické dokumentace tak, aby Nákup mohl pořizovat již nařezaný materiál od dodavatelů přímo na určený rozměr. Zároveň si Nákup zajistil zmetkovou rezervu přířezů pro vybrané jakosti a rozměry tyčí pro zajištění okamžité dostupnosti v případě potřeby náhrad. Také můžeme využít dohody s WS o možnosti řezání materiálu větších průměrů nad 100 mm, pokud by to bylo potřeba,“ uvádí technický ředitel.

Na ploše staré řezárny se zatím o výstavbě nové haly neuvažuje. Uvolněná plocha umožní dostavbu objízdne komunikace kolem areálu tak, aby kamiony navázející materiál nemusely složitě couvat od skladu „4“ (viz obrázek). K dostavbě však rozhodně nedojde letos. Je zapotřebí zpracovat projekt a dát ho do výhledu investic pro další roky.

„Navýšení skladovacích prostor budeme řešit pomocí posuvného zakladače v hale příjmu. Nyní probíhá výběrové řízení. Kvůli stávající situaci s válkou na Ukrajině je však otázkou, kdy se podaří tuto investici zrealizovat,“ upozorňuje Jan Havel.

Spokojenost zaměstnanců zjišťoval průzkum

Jak se Wikováci cítí, co jim vyhovuje a co by naopak rádi změnili, se ptalo vedení firmy v rámci listopadového průzkumu spokojenosti. Z 375 zaměstnanců se do šetření zapojilo 160, všichni měli možnost vyjádřit se k otázkám rozloženým do 10 okruhů. Obecně se traduje, že účast v průzkumech ve výrobních firmách se pohybuje kolem 40 %, což se i ve Wikovu potvrdilo číslem 42,7 %. Výsledky budou využity v rámci zlepšování a zefektivňování chodu společnosti.

Komunikace nevázne, spokojenost se zaměstnáním převažuje

Většina respondentů uvedla, že cílům a strategii firmy rozumí, informace ohledně náplně práce a zadaných úkolů jsou jim jasné. Za neefektivnější komunikační zdroj považují Wikov Times, porady a informační maily. K méně sledovaným patří facebooková skupina Jsme Wikov, Instagram a web chitvic.cz.

Být součástí firmy, mít zajímavou náplň práce, cítit podporu od nadřízených, udržovat dobré vztahy – to všechno se Wikovákům většinou daří. Zajímavé je zjištění, že přes 80 procent dotazovaných by ve firmě zůstalo i v případě, že by obdrželi srovnatelnou nabídku z jiné společnosti. A 65 procent zaměstnanců by Wikov jako zaměstnavatele doporučilo někomu ze svého okolí.

„Komunikace jako taková je však téma, kterým se budeme zabývat, a to hlavně komunikací mezi odděleními, kde vnímáme prostor pro zlepšení,“ říká personální ředitelka Lucie Kejzlarová Erlebachová.

Pracovní podmínky jsou dobré

Naprostá většina dotazovaných uvedla, že je spokojena s pracovním prostředím, má vše, co k práci potřebuje a úkoly zvládá vyřešit během pracovní doby. Stravování v jídelně pozitivně hodnotí 92 procent zaměstnanců. Pro 86 procent zaměstnanců je možnost sladit pracovní a osobní život ve Wikovu velmi dobrá. Někteří z účastníků ankety by přivítali případnou úpravu pracovní doby.

Platy na úrovni mezd v regionu, měření výkonu srozumitelné

Z pohledu zaměstnanců jsou mzdy ve Wikovu víceméně konkurenceschopné, necelá polovina tázaných říká, že odpovídají platům na jejich pozici. Celofiremní klíčové ukazatele výkonnosti (KPI) považuje skoro 70 procent Wikováků za jasné. Polovina uvádí, že vědí, jak je mohou ovlivnit.

Zaměstnanci jsou podporováni, benefity oceňují

Většina dotazovaných uvedla, že mají možnost dlouhodobě růst a rozvíjet se, přes 70 procent považuje podmínky ve firmě jako vhodné pro využití svých znalostí, schopností a dovedností.

S benefičním programem je spokojeno necelých 80 procent Wikováků, za zajímavé považují 25denní dovolenou, závodní stravování, kartu SODEXO, penzijní a zdravotní připojištění s příspěvkem zaměstnavatele, odměny za pracovní a životní jubilea.

Konkrétní připomínky pomohou Wikovu dále se zlepšovat

Průzkum poskytli respondentům samozřejmě i prostor k vyjádření „mimo otázky“. Zaměstnanci tak mohli popsat, co jim vadí, co by zlepšili nebo zrušili.

V komentářích se mimo jiné objevily náměty k zavedení sick days a home office, poptávka po firemní školce během prázdnin, zájem o dětský den nebo technický den pro děti zaměstnanců.

Jedním z návrhů bylo také zrušení celozávodní dovolené nebo více turistických akcí, které jsou ve Wikovu velmi oblíbené.

Podle Lucie Kejzlarové bere vedení společnosti každý podnět velmi vážně: „Děkujeme zaměstnancům, kteří se do průzkumu zapojili, za čas a především za otevřenost, s jakou k němu přistoupili. Jejich zpětná vazba pomůže zlepšit firemní kulturu. První kroky jsme už udělali – 6. dubna se sešla interní skupina Směr svět, která se podrobně zabývala výsledky průzkumu a vybrala témata, ze kterých vzešel akční plán. Generální ředitel bude realizaci jednotlivých bodů probírat na schůzkách s odbornými řediteli.“

Trh převodovek vodních elektráren je v České republice vyčerpán

S rostoucím tlakem na urychlený přechod k uhlíkové neutralitě se stále více debatuje o dalším možném (ekonomicky a ekologicky přijatelném) využití vodních toků k výrobě elektrické energie. Martin Sychrovský, ředitel marketingu Wikov Industry popisuje, proč to nebude tak jednoduché, jak se může zdát. Zejména v České republice.

Energii vody využíváme od nepaměti

Pokud budeme pokládat za vodní elektrárnu tu z anglického Cragside, pak je to letos 144 let, co bylo do provozu uvedeno první takové zařízení na světě. V roce 1878 elektrárna v Cragside rozsvítila jednu (ano, jednu) lampu. Dnes soustava elektráren Tři soutěsky v Číně na řece Yangtze dosahuje výkonu 22,5 GW (Temelín je 10x menší, co do výkonu) a ročně vyrobená elektřina z ní by stačila celé České republice na rok, a ještě by třetinu energie vyvezla.

„Energie vody se používá od nepaměti. Ve starověku k splavování dřeva, později k pohonu mlýnů, hamrů či čerpadel.

K velkému rozvoji v Evropě došlo v období středověku zásluhou mnišských řádů, jejichž kláštery vodu nejen hojně uplatňovaly, ale také si mezi sebou relativně rychle předávaly vylepšení zvyšující efektivitu různých způsobů využití,“ vysvětluje M. Sychrovský.

Domácí zdroje nejsou neomezené

Obnovitelné zdroje energie, tedy vítr, voda, slunce a biomasa, se v České republice aktuálně podílejí na celkové konečné spotřebě elektřiny pouhými 18 %. Z nich více než polovina připadá na energii z vody. Jak uvádí M. Sychrovský, velkých, většinou přehradních, elektráren najdeme v ČR dvanáct. Jejich celkový výkon je 1 450 MW. Na takzvané malé vodní elektrárny (MVE) připadá dalších 690 MW. Malou vodní elektrárnou se v České republice rozumí elektrárna o instalovaném výkonu do 10 MW, v EU je to do 5 MW výkonu.

„Velké elektrárny se patrně v ČR stavět nebudou, pokud ano, půjde zřejmě o přestavbu některých současných vod-

ních děl na přečerpávací – ve hře je například Lipno I –, případně o výstavbu nových přečerpávacích elektráren jako třeba Kyjice v Krušných horách,” říká M. Sychrovský s tím, že pro státní kasu budou přestavby znamenat obrovské náklady a očekávat lze navíc vlnu nevole dotčených obcí a odborné veřejnosti.

Pokud se vrátíme k malým vodním elektrárnám, je nutno zmínit, že reálné možnosti jejich rozvoje jsou v České republice velmi tristi. V následujících 8 letech je sice možné postavit u nás mezi 1 100 – 2 100 malých vodních elektráren, ale z pohledu celkového výkonu 52 MW jde o zanedbatelný přírůstek. V kategorii 1–5 MW, kde se dá uvažovat o použití převodovky, jde o pouhé 3, v lepším případě 5 nových elektráren. Většina možné výstavby se bude odehrávat v kategorii do 0,035 MW. „V ČR tedy potenciál není, je potřeba se podívat do světa,” konstatuje M. Sychrovský.

Reálné možnosti rozvoje MVE na období 2020-2030

0 - 0,035 MW	(průměr 0,001 MW)	1 000-2 000 ks	10-20 MW
0,035 - 0,1 MW	(průměr 0,06 MW)	50-100 ks	3-6 MW
0,1 - 0,5 MW	(průměr 0,2 MW)	24-30 ks	4,8-6,0 MW
0,5 - 1,0 MW	(průměr 0,7 MW)	8 ks	5,6 MW
1,0 - 5,0 MW	(průměr 3,0 MW)	3-5 ks	9-15 MW
5,0 - 10,0 MW		0 ks	0 MW
CELKEM			32,4 - 52,6 MW

Ve světě má české hydroenergetické strojírenství zvuk

Vodní elektrárny v České republice mají celkový instalovaný výkon 2,1 GW. To je v porovnání například s Francií, která v instalovaném výkonu drží pomyslné 10. místo na světě, méně než jedna desetina. Největším výrobcem elektrické energie z vody je Čína následovaná Brazílií, Kanadou a USA. Norsko, které je 7. na světě, například vyrábí více než 95 % elektřiny právě z vody.

Napříč celým světem se plánují a realizují výstavby velkých hydroelektráren, ale také obrovské množství malých vodních elektráren s výkonem do 10 MW. „Potenciál je mimořádný. Značná část stávajících MVE se bude také rekonstruovat, osazovat účinnější technologií. A české hydroenergetické strojírenství má ve světě slušný zvuk. České firmy jako Mavel, Cink, ČKD Blansko nebo Strojírny Brno dodávají turbíny do celého světa,” uvádí M. Sychrovský.

Wikovské převodovky pro 21 zemí

Více jak 200 převodovek dodaných z Wikovu pracuje dnes v 90 elektrárnách 21 států světa s celkovým instalovaným výkonem přesahujícím 300 MW. „Drtivá většina našich převodovek je součástí soustrojí s Kaplanovou turbínou, která je vhodná na střední a dolní toky řek, obvykle stavěných na jezích s průtokem do 100 m³/s a spádem do 35 m. Většina našich převodovek se nachází v Evropě, ale můžete se s nimi setkat také na elektrárnách v USA, Hondurasu, na Srí Lance, Taiwanu či v Jižní Koreji,” vypočítává M. Sychrovský.

Jak dodává, naopak Francisovu turbínu lze vidět nejčastěji na údolních přehradách ve velkých elektrárnách, kde je vyšší spád (do 100 m). Peltonova turbína je pak vhodná na extrémně velké spády, které jsou na horních tocích horských řek. Tento typ turbíny se až na výjimky v ČR nenachází, ale v Alpách je například na každém kroku. U Francisovy i Pelto-

novy turbíny se až na výjimky převodovka nepoužívá. To neplatí o tzv. Archimédovu šroubu. Tento jednoduchý stroj byl v minulosti používán zejména jako čerpadlo vody k zavlažování. Dnes se s ním setkáte spíše jako s velmi malou kompaktní hydroelektrárnou, kdy voda padá do šikmo uložené šroubovice, kterou roztáčí. Ke zvýšení otáček se používají převodovky – lze použít například řadu čelních převodovek WinGear®. I přesto, že Wikov patří k tradičním dodavatelům převodovek zejména pro Kaplanovy turbíny, chce se do budoucna zaměřit právě na instalace do soustrojí Archimédových šroubů s využitím katalogových převodovek.

Jak budeme elektřinu vlastně vyrábět?

Evropská komise chce, aby se v Evropě v roce 2030 vyrábělo celých 40 % elektřiny z obnovitelných zdrojů. Česká republika moc možností za stávající legislativy nemá. Vodní zdroje, jak bylo výše řečeno, jsou na svém limitu.

„Větrné elektrárny, ač se to nezdá, mají u nás málo větrných dní, navíc v CHKO a horských národních parcích, kde fouká o trochu víc, nikdo větrník nepovolí postavit. Pak nám zbývá biomasa a slunce. Biomasa se dá určitě využít lépe než pouhým spalováním, jak se u nás z velké části děje; k její produkci se používá orná půda, která by mohla být využita jinak. Zřejmě nejsnazší bude v tuto chvíli vsadit na sluneční energii a fotovoltaické elektrárny postavené nikoliv na orné půdě, ale na střechách výrobních firem, obytných a rodinných domů. Ale bude to stačit? A je na to energetická síť připravena? Patrně nikoliv,” uzavírá M. Sychrovský.

Kolegy jsem zatím pro kulec nenadchl, ale třeba jednou...

Luděk Řehůřek pracuje v hronovském Wikovu od roku 2006, momentálně na portálové frézce FRFQ 250. Mnohem déle než strojařinu ale miluje kulečník. Hraje ho poctivě od svých 15 let, je držitelem titulu Mistr České republiky, a i když jeho tréninková morálka momentálně trochu pokulhává, pořád na kulec nedá dopustit. Se strojařinou má kupodivu mnoho společného.

Tak tedy: co potřebuje strojař i špičkový hráč kulečníku?

Strojařina je náročná sama o sobě, vyžaduje precizní práci a zodpovědný přístup. Sebemenší chybička v přesnosti se okamžitě projeví na kvalitě. A kulečník? Vyžaduje stejnou přesnost, preciznost, trpělivost, dokonalou nervosvalovou koordinaci, schopnost se soustředit. Oba obory jsou si velmi podobné.

I když jste stál dřív u kulečnického stolu než u stroje, začneme Wikovem...

Přišel jsem v roce 2006, přes kamaráda, kterého jsem znal z předchozího zaměstnání a tou dobou ve Wikovu

pracoval. Tenkrát sháněli operátora na Hedelius. Postupně jsem vystřídal několik strojů, až jsem zakotvil u FRFQ 250, na které jsem dodnes.

Jste vyučený strojař?

Ano. Strojařinu mám prostě rád. Baví mě vyrábět tak velké a přesné dílce, jako to děláme ve Wikovu. A přitom se pohybovat v toleranci setin milimetru.

Co vás Wikov naučil?

Dává mi hodně především po profesní stránce. Strojařina se neustále vyvíjí, přicházejí nové technologie, nástroje, nové a produktivnější stroje. Je zajímavé tento proces sledovat a být jeho

součástí. Mám v povaze pracovat zodpovědně, radši udělat něco navíc, nad rámec svých povinností, než cokoli odfláknout. Myslím, že to tak mají i mí kolegové na stroji.

Tým je vždycky důležitý.

Můžu říct, že jsme sehraní. S kolegy na stroji, včetně našeho technologa, si rozumíme. V komunikaci a dohodě není žádný problém.

Ke kulečnicku jste je ještě nepřemluvil?

Tak to se mi zatím nepovedlo. Ale kolegové se zajímají, často se mě ptají, jak a kde jsme o víkendu hráli. Jejich zájem mě těší. Třeba se ke mně jednou přidají.

Cesta k titulu Mistra České republiky je ale hodně dlouhá.

Máte pravdu, za rok se mistrem nestane nikdo. Já se ke kulečnicku dostal v 15 letech. A musím říct, že jsem byl touhle náročnou hrou okamžitě pohlcen. Můj otec hrál kulečnick na

poměrně slušné „hospodské“ úrovni a já ho chodil do restaurace U Hanušů prostě sledovat.

A úspěchy se dostavily.

Za svou téměř třicetiletou kariéru jsem si pár úspěchů na konto připsal, to je pravda. Samozřejmě, že neúspěchů bylo podstatně víc. Tak už to chodí. Hrdý jsem na každou „placku“ z mistrovství ČR. Je jich asi sedm, jednou jsem vybojoval i tu nejcennější a stal se mistrem republiky. Krom toho byly i nějaké úspěchy v týmových soutěžích. Pár let jsem byl i v juniorské, posléze seniorské reprezentaci.

Jak náročné jsou kulečnickové tréninky?

Kulečnick je obrovský žrout času. V období největších úspěchů jsem trénoval 3 hodiny denně, ale znám hráče v republice, kteří trénují 5 i 6 hodin za den. A to se stále bavíme o amatérském kulečnicku. V kulečnicku, ostatně i jako v jiných sportech, je trénink alfa a omegou. Naš klub se nachází v Náchodě Na Hamrech. Mimochodem – je otevřený i pro veřejnost.

U tréninku asi na práci nemyslíte, ne?

Během tréninku ne, ale někdy se stane, že máme nějaký náročnější dílec, nebo se v práci vyloženě nedaří, pak mi to prostě nedá a myslím na Wikov i mimo zaměstnání. Ale většinou firmu opouštím s čistou hlavou.

Když tedy nejste ani ve Wikovu, ani u kulečnicku, co děláte?

Momentálně musím říct, že moje tréninková morálka trochu pokulhává. Před deseti měsíci se nám narodila dcera, a tak musel kulec ustoupit na několikátou kolej. Navíc teď skončila kulečnicková sezona, takže se těším na kolo, především mám rád silničku, a miluju hory. V Tatrách jsme prakticky každý rok.

Luděk Řehůřek frézař ve Wikovu od roku 2006

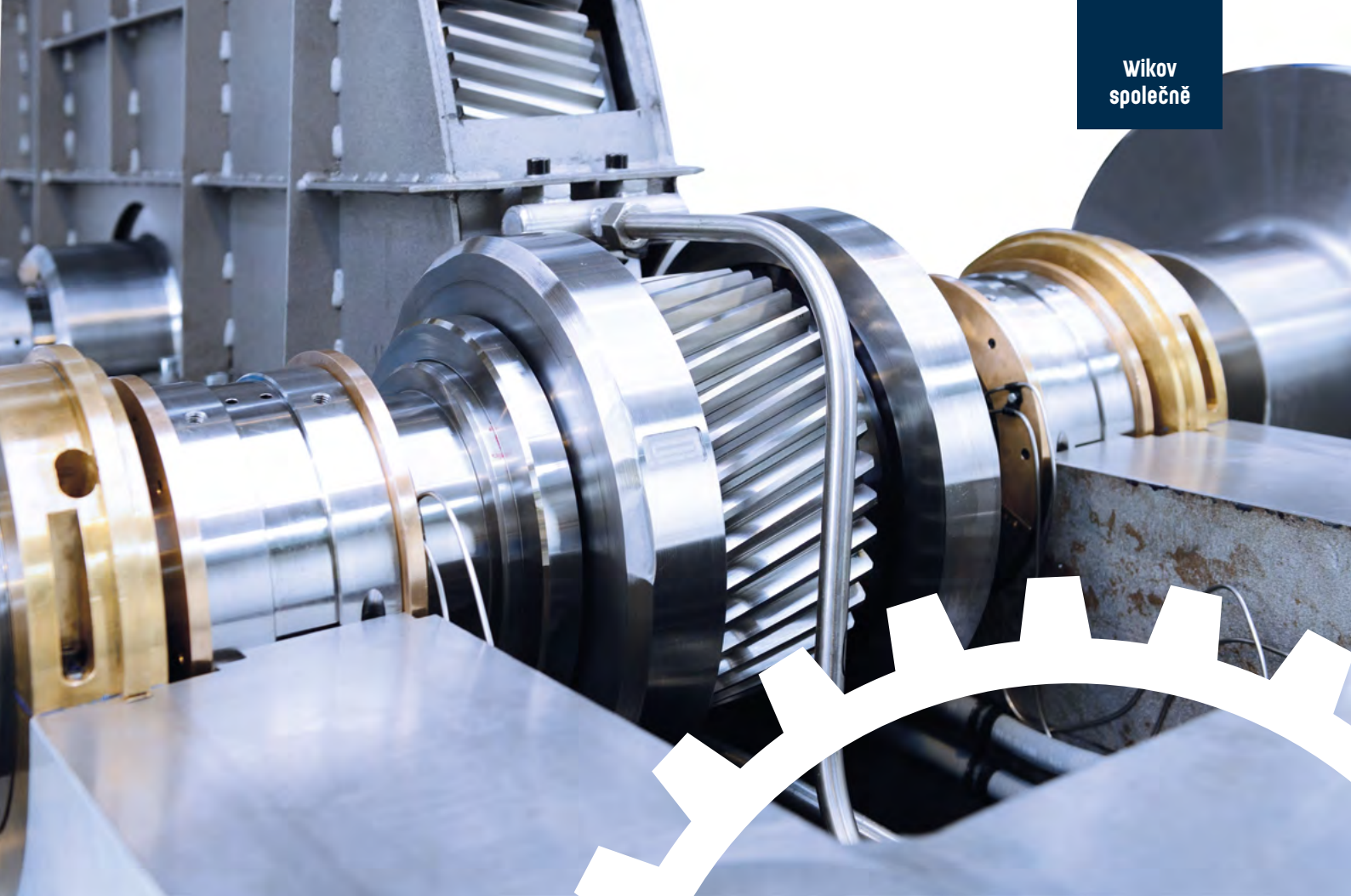
Wikov pro něj představuje především jistotu v zaměstnání, které ho baví. „I když situace v poslední turbulentní době je nelehká a rozhodně firmu prověří, věřím, že Wikov vše ustojí se ctí,“ říká.

Pokud jde o životní motto, žádným konkrétním se neřídí.

Kulečnick má rád i proto, že se dá na dobré úrovni hrát do vysokého věku.

Sport mu přináší skvělé pocity, ale i chvíle rozčarování. Dobře zná situace, ve kterých soupeř vynechal smolně jeden karambol před koncem a on mu partii dohrál velikou sérií. Tuhle realitu zažil samozřejmě několikrát i v opačné pozici.

Plzeň je město piva a rychloběžných převodovek

„Doposud jsme ve Wikov Times nevěnovali pozornost typu převodovek, který ve skupině Wikov aspiruje na skokana desetiletí.

Pojďme se blíže podívat na převodovky rychloběžné, někdy též označované turbo převodovky, anglicky často high-speed gears.

Převodovky, kde obvodová rychlost ozubených kol měřená na roztečné kružnici je vyšší než 25 m/s. Převodovky, které mohou být do pomala (reducer), například z turbíny na generátor, nebo do rychla (increaser) z motoru na kompresor,” zve Martin Sychrovský, ředitel marketingu.

Rychloběžné převodovky se v rámci skupiny Wikov vyrábí v plzeňském závodě Wikov Gear patrně od doby, kdy byla v tamním závodě ŠKODA vyrobena první parní turbína. Psal se rok 1904, když ŠKODA koupila od francouzského vynálezce Augusta Rateau licenci, na jejímž základě vyrobila svou první turbínu o výkonu 412 kW. Tato licence ovšem byla také poslední, od roku 1911 už škodováci vyráběli podle vlastního designu. „Nemáme ale v ruce důkaz – a třeba ho jednou najdeme –, že již první turbíny byly osazovány převodovkami, aby z vysokých otáček turbíny redukovaly vstup do generátoru na standardní otáčky,“ říká M. Sychrovský.

Nejdřív pro východní blok, pak pro celý svět

V průběhu 20. století dodávala plzeňská převodovkárna rychloběžné převodovky pro svůj mateřský podnik ŠKODA. Byly montovány do turbosoustrojí – parních turbín a kompresorů. Postupně přibýli čeští zákazníci: ČKD Kompresory či PBS Velká Bíteš. Díky nim se celá turbosoustrojí dostávala do světa, zejména do východního bloku. Patrně přelomový byl rok 2000, kdy ŠKODA Gear dodala první převodovku pro koncern GE. Šlo nejprve o pomocnou převodovku pro plynovou turbínu řady 6B, později pro řadu 9E. Americkému strojírenskému gigantu dodala doposud víc než 250 převodovek.

Ale dalších 12 let trvalo, než firma, již pod křídly skupiny Wikov (od roku 2004), získala zakázku od nových klíčových hráčů. V roce 2011 to byl poprvé MAN, o rok později společnost Flowserve, lídr v dodávkách speciálních čerpadel. Postupně přibývá nových zákazníků, a co víc, daří se získávat pravidelné projekty od firem zvučných jmen, jako jsou MAN Turbo, Kobelco, Cummins a další. Postupně budované

reference začínají fungovat a Wikov se vymaňuje ze stínu zejména německých konkurentů jako Flender, Voith-BHS, Renk, Allen Gears, Lufkin či David Brown.

Rychloběžné převodovky a Green Deal

Přispívá k tomu hned několik aspektů. Cenová politika především německých výrobců převodovek je pro stále více zákazníků čím dál méně akceptovatelná. Navíc, dlouhodobé hledání, jak nejlépe začlenit některé z konkurentů pod nové majitele (nejčastěji velké strojírenské koncerny či finanční skupiny) jejich pozici na trhu spíše oslabuje. A pak tu je Green Deal. Sice se chvíli zdálo, že kroky k jeho naplňování budou zásadně zpomaleny právě probíhající válkou na Ukrajině a souvisejícími událostmi, ale vývoj se stáčí k druhé variantě: Že naopak některé aktivity budou nahrazeny jinými. Například, že plyn, který je nezbytně potřebný pro přechodnou dobu na cestě k uhlíkové neutralitě, bude prostě dovážěn odjinud než z Ruska. To si vyžádá sice obrovské investice, ale snížení závislosti na ruském plynu bude pro spoustu vlád nyní jedinou možnou cestou.

„Rychloběžné převodovky mají jednu obrovskou výhodu. Najdete je napříč mnoha obory. Používají se pro nejrůznější čerpadla při těžbě ropy a plynu, v kompresorech při zkapalňování a zpětném zplynování plynu, při jeho transportu v plynovodech. Uplatnění nacházejí v petrochemickém průmyslu – opět čerpadla a kompresory, které jsou použity v procesech zpracování uhlovodíků na nejrůznější produkty, jako jsou nafta, benzin, kerosin a další. Používají se také v klasických chemických při výrobě hnojiv či jiných průmyslových chemikálií. A pak je tu celá škála použití při výrobě

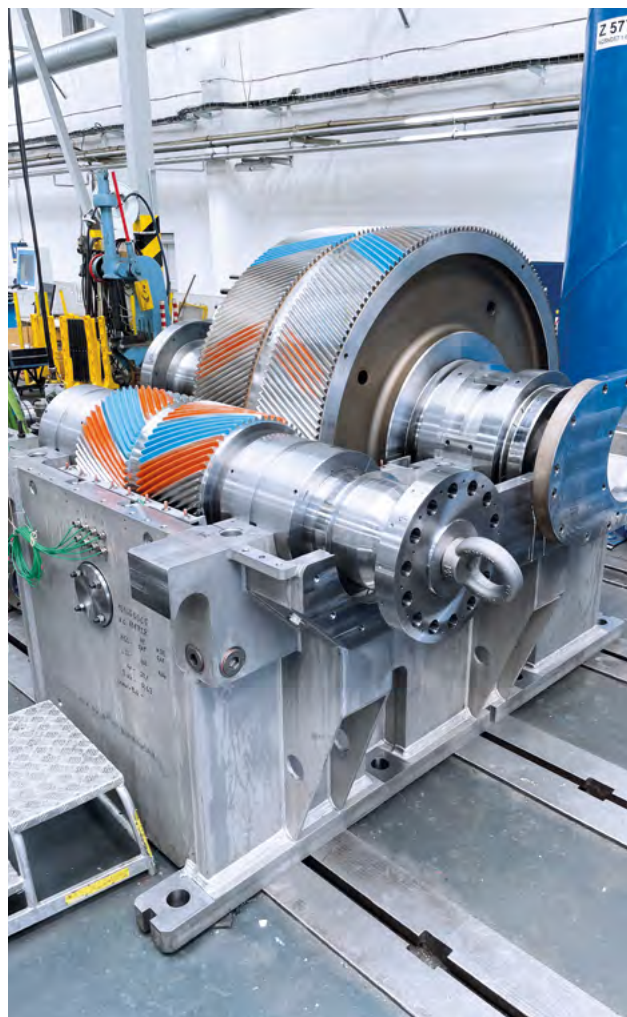
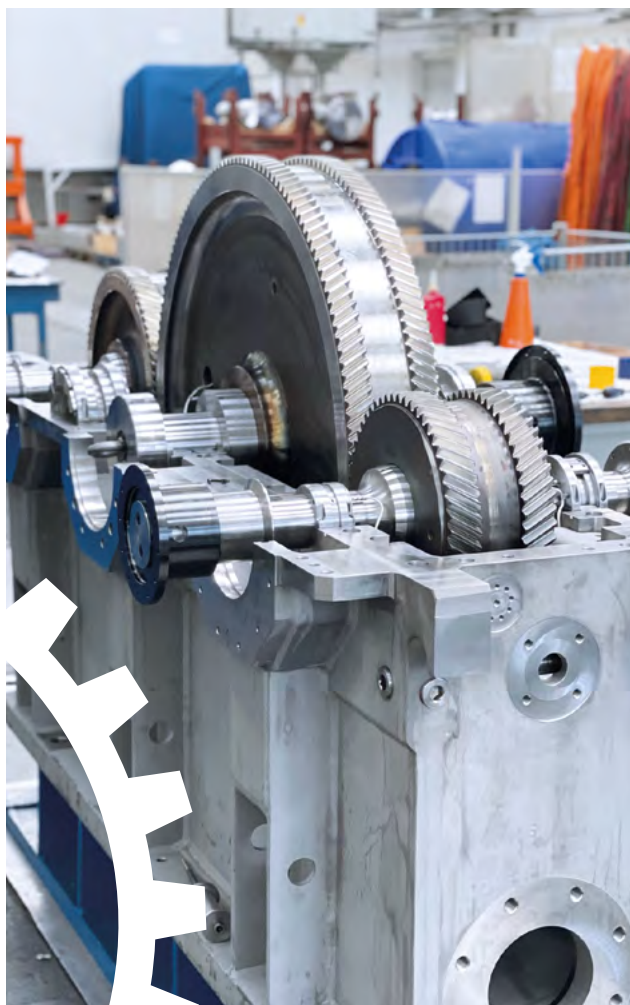

elektřiny. Klasické parní turbíny, plynové turbíny, záložní gensety, turbíny využívající odpadní teplo, kompresory a čerpadla pro skladování plynů do podzemních úložišť. Turbo převodovky se používají v čerpadlech pro odsolovací jednotky k výrobě pitné vody. Potenciál je zkrátka obrovský a Wikov si postupně z trhu ukrajuje větší a větší podíl," vypočítává Sychrovský.

Specifika konstrukce

Wikov Gear nabízí standardně několik řad rychloběžných převodovek. Jde o řadu RS s dvojité šikmým ozubením v široké verzi, řadu RU s dvojité šikmým ozubením v úzké verzi. Pak to jsou převodovky R1T s jednoduchým šikmým ozubením a 1 pastorkem, R2T s dvěma pastorky. Planetové rychloběžky jsou zastoupeny řadou PRn, kde se používá fixní korunové kolo, a řadou PP, kde je naopak zastaven unašeč. Nechybí ani speciály.

Pro konstrukci rychloběžných převodovek existuje celá řada specifik. Ozubení bývá ve vyšší míře přesnosti, používají se menší moduly s většími počty zubů, rozhodně zde nenajdete zuby indukčně kalené nebo s protuberancí. U převodovek, kde je obvodová rychlost v ozubení vyšší než 150 m/s, se zakazuje použití lisovaného spoje kolo/hřídel, a proto je nutné kolo s hřídelí vyrábět jako jeden kus. Ložiska jsou pro rychloběžné převodovky zcela zásadním komponentem. Je kladen velký důraz na celkovou dynamiku převodovky a co nejvyšší účinnost. Používají se proto velmi často kluzná ložiska, která fungují tak, že mezi hřídelí a ložisky je vůle,

kteřá se vyplní olejem. Ložisko se vlivem zatížení a rotace posune mimo střed, vzniká olejový klín, který nese rotující hřídel. Kluzných ložisek je celá řada, ve Wikov Gear se používají válcová, citronová, s naklápěcími segmenty.

U posledně jmenovaných probíhal ve společnosti dlouhodobý výzkum s cílem zjistit, jak lze ovlivňovat ztráty převodovky, dynamické chování (tuhost, kritické otáčky) či teplotu v ložiskách. Dalším konstrukčním prvkem jsou tzv. axiální kruhy. Ty slouží k přenosu axiálních sil z pastorku na kolo, a to nejen sil z kola, ale i vnější síly od turbíny či kompresoru. Důvodem použití tohoto konstrukčního uzlu je fakt, že kdyby se axiální síla zachycovala na rychloběžném pastorku bez axiálních kruhů, výrazně by se zvýšily ztráty a navíc v některých případech by bylo technicky nemožné použít jakékoliv ložisko (kvůli obrovské kluzné rychlosti). Ozubené dílce, neboť jsou to rotační dílce, musí být podrobeny dynamickému vyvažování. Velmi často podléhá výroba převodovek směrnici ATEX – tedy použití zařízení ve výbušném prostředí. Je tu celá řada dalších technických odlišností od pomaloběžných převodovek, ale jejich rozbor není předmětem tohoto článku.

„Sesterská společnost Wikov Gear systematicky prohlubuje své technické znalosti v oblasti vývoje, výroby a montáže rychloběžných převodovek. Trh je jednoznačně nakloněn plzeňským výrobkům a věříme, že se bude dlouhodobě dařit navyšovat objemy těchto high-tech strojírenských produktů,“ konstatuje Martin Sychrovský.

365

7

zaměstnanců
u nás pracujezaměstnanců
nastoupilo

1Q	9	3Q	30
2Q	17	4Q	11

pracovní jubilea
za jednotlivé kvartály

leden, únor, březen, duben

Důležité je nebát se zeptat

První květen je pro mnohé Svátkem práce, který připomíná stávkou amerických dělníků z roku 1886. Technolog Jan Bárta si ale jistě připomíná i svůj první den ve Wikovu. Během 10letého působení v hronovském závoďě poznal, že nikdo neví všechno a většina pracovních úkolů má jednoduché řešení. Děkujeme mu za výborně odváděnou práci, kolegiální a pečlivost a těšíme se na další společná léta.

Co jste se ve Wikovu naučil?

Člověk by se měl učit celý život a tím se posouvat dál, a tak je to i ve Wikovu. Jako technolog je potřeba být flexibilní, otevřený novým nápadům a technologiím. Důležité je nebát se zeptat, nikdo neví všechno.

Kdy se v práci radujete?

Když vyjdou KPIčka (KPI – klíčové ukazatele výkonnosti, pozn. red.).

Kdy vám bylo nebo bývá v práci ouvej?

Už mě toho moc nepřekvapí, většina pracovních problémů má jednoduché řešení, ale vždy si vyžádá čas. A ten u některých projektů bohužel není. Pak se musí věci dělat nestandardní cestou, a to bývá rizikové.

Na kterou chvíli nebo příhodu spojenou s Wikovem často vzpomínáte?

Těžko vybrat, za dvě etapy ve Wikovu jsem toho už zažil celkem hodně. Pro pamětníky bych zmínil lehce adrenalinový zážitek z noční směny v roce 2007, kdy venku zuřila bouře Kyrill, nešel proud a všude lítaly koše a větve. Museli jsme počkat do rána, až se bouře uklidní.

Čeho si vážíte?

Nejdůležitější je zdraví, pak se můžete těšit z různých maličkostí.

A nač se těšíte zrovna teď?

Jednoznačně na SAP (SAP – systém integrující a automatizující procesy a zdroje v podniku, pozn. red.), to bude velká zábava.

Wikovácké benefity pomáhají skloubit pracovní a osobní život

24/7 linka

800 023 540

Pomoc v krizi (úmrť v rodině, panický záchvat, sebevražedné myšlenky, nečekané náročné životní situace).

Objednat se na konzultaci s odborníkem lze v pracovních dnech v době 8-17 hod. nebo prostřednictvím mailové adresy EAP@humandynamic.eu.

Právní a finanční poradenství

Linka poskytuje telefonické a mailové konzultace, zaměstnanec má nárok na 3 x 30 min./čtvrtletí.

Rodinné právo

(rozvod, výživné, péče o děti, vypořádání majetku, dědické řízení, atd.)

Majetkoprávní oblast

(koupě, prodej a pronájem nemovitosti)

Občanské a spotřebitelské právo

Vyjádření ke smlouvě

(jen osobní záležitosti)

Finanční plánování a investování

Hypotéky, dluhy, exekuce

Psychologické poradenství

Linka poskytuje osobní, telefonické a online konzultace, zaměstnanec má nárok na 3 x 60 min./čtvrtletí.

Mezilidské, partnerské a rodinné vztahy

Rodičovství a mateřství

Mentální zdraví

Krizové životní situace

Osobnostní růst

Pracovní vztahy a konflikty

Stres, přetížení a vyhoření

Kariérní růst a rozvoj

Řízení a vedení lidí

„V letošním roce jsme do portfolia benefitů pro zaměstnance skupiny Wikov přidali dvě nové výhody. Obě fungují na bázi 24/7, tedy 24 hodin denně, 7 dní v týdnu. Chceme tak Wikovákům pomoci s naplněním work-life balance konceptu, tedy rovnováhy mezi pracovním a osobním životem. Řada situací v osobním životě ovlivňuje i náš pracovní život, kdy řešíme například zdravotní či rodinné problémy. Proto jsme se rozhodli nové benefity zavést, abychom podpořili naše zaměstnance a tímto způsobem jim byli schopni podat pomocnou ruku, ať už v podobě online lékaře, finančního poradce, psychologa či právníka, ke kterým přes tyto služby mají přístup,“ vysvětluje Michaela Roško, personální ředitelka skupiny Wikov.

Krizová linka pro složité situace

Benefit od Human Dynamic je poradenství a podpora na lince telefonního čísla 800 023 540. Human Dynamic Europe je konzultačně-poradenská společnost, které záleží na lidech a organizacích, věří v jejich potenciál a schopnost změny. Je přesvědčena, že i tu nejtěžší situaci je možné pozitivně ovlivnit přístupem a podporou. Stará se o duševní zdraví 60 tisíc zaměstnanců a jejich rodinných příslušníků v České republice, na Slovensku, v Maďarsku, Bulharsku a Srbsku.

Wikovákům poskytuje bezplatné a důvěrné konzultace s týmem odborníků, tedy s poradci, konzultanty, psychology, terapeuty, finančními konzultanty, krizovými konzultanty, advokáty, právníky a lektory. Nonstop krizovou linku mohou využít také rodinní příslušníci pracovníků Wikovu (manžel/ka, partner/ka a nezletilé děti).

Konzultace probíhají anonymně, zaměstnavatel se dozvídá pouze počet zaměstnanců, kteří v rámci skupiny Wikov linku kontaktovali. A to z důvodu

zhodnocení využitelnosti tohoto benefitu. Ostatní informace jsou důvěrné a zaměstnavatel k nim nemá přístup. „Jedinou výjimkou jsou situace na pracovišti, které by zaměstnavatele poškozovaly – v takovém případě je vedení Wikovu pracovníky Human Dynamic informováno,“ uvádí M. Roško.

Online lékař k řešení zdravotních potíží

„V dnešní covidové době si uvědomujeme, jak je někdy těžké se k lékaři dovolat a dostat péči, proto druhým benefitem je EUC online lékař, tedy klasická lékařská péče kombinovaná s online medicínou. K této službě je zapotřebí připojení k internetu, kdy je nejlepší si do telefonu stáhnout aplikaci mojeEUC, která s tímto benefitem pomůže,“ říká personální ředitelka.

Služba také funguje nonstop. Stačí kliknout na ikonu lékař 24/7 v aplikaci a vyplnit dotazník týkající se zdravotních obtíží. Lékař se ozve do 30 minut. Online lékař neslouží k rychlé pomoci (v takovém případě je nutné volat linku 155), ale k řešení aktuálních zdravotních obtíží. Až 60 procent takových situací je schopen vyřešit lékař online.

Pokud zdravotní stav vyžaduje další péči, nabízí služba její zajištění na EUC klinikách, které se nacházejí v krajských městech po České republice. Objednání je pohodlné, s garancí vyšetření do 10 dnů a přístupem k více než 20 lékařským specializacím. Online lékař může také vystavit recept jako praktický lékař, případně zajistit žádanku na covid testy.

Pro tento benefit byly vyžadovány souhlasy zaměstnanců, protože je Wikov musel společnosti Canadian Medical, která provozuje EUC online lékaře, poskytnout. Šlo o jméno, osobní číslo, společnost, datum narození a e-mail. Na personálních odděleních je stále možnost benefit zprovoznit. Wikováci, kteří o něj mají zájem, se mohou personalistkám kdykoli přihlásit.

Máme platinovou lžičku. Náš med je delikátní!

Wikoväcké úly přes zimu ztichly, nicméně včelaři rozhodně nezaháleli. „Pro nás jde o čas k vyhodnocení uplynulého roku a k přípravám na novou sezonu,“ říká Martin Myšák s tím, že během chladných týdnů distribuovali včelaři stočený med obchodním partnerům. A odezva byla velmi pozitivní.

Rozhodli se proto požádat o nezávislé posouzení kvality medu odborníky na slovo vzaté. Oslovili Výzkumný ústav včelařský, který v rámci projektu Lžička medu vzorky boduje a rozděluje do tří kategorií. „Začátkem prosince jsme odeslali dvě sklenice medu a 30. prosince dorazilo vyhodnocení. Med od našich včel byl oceněn Platinovou lžičkou – med delikátní,“ těší jednoho z wikoväckých včelařů. Ústav hodnotil jak laboratorně stanovené chemické parametry (obsah sacharózy, ztráta sušením...), tak senzorické vlastnosti (vůně, chuť, dovětek, vyváženost...) medu.

Hodnocení Platinová lžička dostává med delikátní, Zlatá lžička náleží medu lahodnému a Stříbrnou lžičkou je titulován med chutný.

V zimě včely zaslouženě odpočívaly po náročné sezoně a úly na střeše PTB v podstatě neopouštěly. Až když teplota vystoupala nad 10 °C, slunce je vylákalo na krátký očistný prolet. Loňská sezona byla testovací a zkrácená nákupem vyzimovaných včelstev. Letošní sezona začala pozitivně v tom, že všechna čtyři včelstva přežila v dobré kondici a již pilně pracují na čerstvé snůšce a rozšiřování počtu wikoväckých

zaměstnanců. Další vývoj bude tedy záviset především na tom, jak bude včelám přát počasí.

Na včelaře čeká také jedna zajímavá výzva. Informace přinese některé z dalších čísel Wikov Times.

Etiketa: Připravte se na promoce

Blíží se období slavnostních promócí, což je ceremoniál, při kterém studenti, kteří úspěšně dokončili vysokoškolské studium, přebírají vysokoškolský diplom. Jelikož se promoce odehrávají v honosných sálech univerzit, je vyžadováno dodržovat zásady společenské etikety. Pojdme si shrnout, jak se při této mimořádné události chovat a na co nezapomenout.

Diváky tvoří rodinní příslušníci, přátelé a známí. Muži by měli mít tmavý oblek a světlou košili s kravatou. Dámy pak například vhodné šaty, kostým či sukni s elegantní halenkou.

Při slavnostním ceremoniálu se netleská. Gratulace, dárky a květiny je vhodné předat až po ceremonii, nejlépe při hostině nebo obědě, kam je po promócích vhodné zajít. Hostinu nebo oběd by zpravidla měli platit rodiče oslavence.

A co dát takovému čerstvému absolventovi k promócím? Vedle květiny se hodí jak drobný, tak i luxusnější dárek, fantazii se meze nekladou.

WIKOV

Hledáme nové kolegy! **Přidáš se k nám?**

obchodní manažer • provozní zámečnický • nástrojař
frézař • soustružník • seřizovač • manipulant • kulič

Chceš vědět víc?

Ing. Andrea Michálková - personalistka
491 488 111 • prace@wikov.com

Jarní prázdniny ve znamení olympiády

Když dáte dohromady nadšené organizátory, šikovné děti a spoustu sněhu, vznikne Wikovský lyžák, na jaký se bude dlouho vzpomínat. Letošní jarní prázdniny strávily dvě desítky dětí zaměstnanců Wikovu v krkonošském středisku resort Eden, Herlíkovice. A protože se termín jarních prázdnin sešel s pořádáním zimní olympiády, bylo téma jasné.

Během společně stráveného týdne si děti vyzkoušely biatlon, curling, hokej, sjezdové lyžování, běh na lyžích a spoustu dalších zimních disciplín. Aby šlo o skutečné týmové boje, vedoucí rozdělili účastníky do čtyř skupin. Kromě sportovních klání pro ně připravili i soutěž v dorozumívání olympijskou řečí a procházku po stopách skladatele Antonia Vivaldiho (který měl k Vrchlabí blízký vztah).

Jak se dětem na lyžáku líbilo? A co podle nich znamená olympijské „Rychleji, výše, silněji – společně“?

Jana: Na lyžáku jsem si poprvé zkusila curling a také mi tam šel nejlíp. Co to heslo znamená moc nevím, ale asi, že se máme vždycky snažit být nejlepší.

Laura: Na lyžáku mám nejraději právě lyžování a snowboardování a taky čas na kamarády. Určitě ráda pojedu zase.

Tomáš: Líbilo se mi lyžování a hokej. A taky sranda s vedoucíma. To olympijské heslo myslím znamená, že všichni sportovci z celého světa můžou něco dokázat a vyhrát.

PRÁZDNINOVÉ PUTOVÁNÍ PRO WIKOVÁČKY

Program pro děti školního věku

• Výlety s programem

- Zábava
- Hry
- Soutěže o wikovákův poklad
- Relax

Těšíme se
na kluky i
holky!

Program přizpůsobíme
podle epidemiologické
situace.

Podrobnější informace Vám rád sdělí vedoucí tábora: Tomáš Buriánek, tel. 775951461, email: burianek@dominohronov.cz

2002-2011: Rozsáhlé investice, nové technologie a úspěšné obchody pod značkou Wikov

Do nové éry vstoupila společnost ČKD Hronov v roce 2002, kdy ji převzal Martin Wichterle. O dva roky později změnil její název na Wikov MGI a.s. a odstartoval změny, které podnik vynesly mezi nejvýznamnější výrobce mechanických převodovek a ozubených kol ve střední a východní Evropě.

Rok 2002 se pro hronovskou firmu ČKD Hronov, a.s., stává zásadním historickým milníkem. V souvislosti s procesem soudního vyrovnání společnosti ČKD Holding bylo rozhodnuto o prodeji rozhodujícího podílu akcií ČKD Hronov, a.s. Ve výběrovém řízení zvítězil Martin Wichterle a společnost tímto převzal. Jelikož náklady na používání ochranné známky ČKD byly pro nového majitele neudržitelné, rozhodl se pro zásadní krok a koupil práva k používání prvorepublikové značky Wikov, kterou registrovali již jeho předkové. Dne 1. září 2004 tak značka Wikov, po dlouhých, téměř 60 letech, opět spatřuje světlo světa. ČKD Hronov mění jméno na Wikov MGI a.s. (MGI znamená Mechanical Gear Industry – průmysl mechanických převodovek).

Technologie pružných čepů

„V letech 2000 až 2002 dodávalo ČKD převodovky pro vrátky a navijáky do ropného a lodního průmyslu pro společnost Transtech. Transtech byla malá norská firma vlastněná dvěma majiteli, která nám dodávala dokumentaci a využívala služby samostatného britského konstruktéra Raye Hickse. Hicks pro Transtech konstruoval zejména planetové stupně převodovek a přirozeně pro ně využíval technologii pružného čepu, která byla jeho vynálezem. S Transtechem jsme udělali poslední projekt v roce 2004 – stál na Rayových myšlenkách –, a to pro norský ScanWind AS (dnes již pod křídly GE). Šlo o 3,4MW převodovku pro větrnou elektrárnu, která navíc využívala systém proměnlivého převodového poměru – takzvané VRS. V té době to byla jedna z nejvýkonnějších turbín na světě. S Transtechem jsme se snažili rozvinout spolupráci, ale jejich požadavky na exkluzivitu a vysoké provize nebyly slučitelné s naším byznysem. Proto jsme s nimi spolupráci ukončili,“ vysvětluje Antonín Růžička, generální ředitel Wikov Industry.

„V roce 2004 jsme se dohodli s Rayem Hicksem, Frankem Cunliffem a dvěma dalšími konstruktéry, a založili společnost ORBITAL2 Ltd. Od té doby jsme měli přístup k technologii pružného čepu a multi-satelitnímu uspořádání planetových stupňů. O rok později jsme založili 100% dceřinou společnost Czech Orbital 2 s.r.o. sídlící v Hronově, která měla na starosti design planetových převodovek zejména pro větrné elektrárny,“ dodává A. Růžička.

Tak byl v Hronově položen základ výroby planetových převodovek pro větrné a podmořské elektrárny. Pomalu a jistě se vše začalo točit kolem tohoto rychle rostoucího oboru. V roce 2006 dodával Wikov první převodovky pro přílivové turbíny z dílny ORBITAL2 pro projekt MCT MeyGen. V té době byla založena společnost Wikov Wind, která se na základě licence od rakouské společnosti Windtec začínala připravovat na stavbu celých větrných elektráren. Pro montáž byla vybrána hala v areálu bývalého ČKD v Hradci Králové.

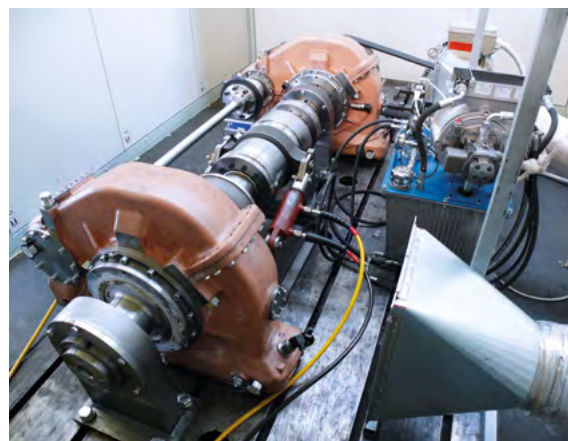
Převodovky pro větrné elektrárny

V roce 2007 Wikov MGI dodal první převodovky typu W2000spg pro Wikov Wind, která smontovala dvě větrné elektrárny, a po téměř nekonečném stavebním řízení nakonec v roce 2009 postavila v Janově u Litomyšle ryze české větrné elektrárny o výkonu 2×2 MW s unikátní technologií plynulé regulace převodového poměru a synchronním generátorem. V tomtéž roce padlo rozhodnutí a započala výstavba nové výrobní haly v Hronově o rozloze 5 500 m², neboť výrobní a montážní kapacity již nestačily skokovému nárůstu tržeb z 287 mil. Kč v roce 2003 na 632 mil. Kč v roce 2007. Navíc, za pomoci fondu pro regionální rozvoj, byla vybudována zcela nová zkušebna převodovek reflektující potřebu testovat převodovky pro větrné elektrárny a další průmyslové aplikace.

Rok 2008 se nesl ve znamení dokončení výstavby nové haly a vybavení nových špičkových výrobních a měřicích technologií. Celá investice přesáhla 1 mld. Kč a část financí byla čerpána z fondů EU. V hale byl mimo jiné instalován jeden z nejmodernějších provozů pro chemicko-tepelné zpracování v České republice. Firma se chystala na náběh sériové výroby převodovek pro větrné elektrárny.

První miliarda i přes stornované zakázky

Světová hospodářská krize zasáhla s ročním zpožděním i společnost Wikov. Rozsáhlá storna zakázek v roce 2009 přicházela především z oblasti průmyslových převodovek. Přesto byl tento rok pro hronovský podnik rokem přelomovým – došlo ke spuštění sériové výroby převodovek pro větrné elektrárny. Nejvýznamnějšími zakázkami byly zejména dodatky pro korejskou společnost Doosan Heavy Industries a čínský Sinovel. Hned v prvním roce dodal Wikov více než 60 kusů převodo-

vek s celkovým výkonem přesahujícím 180 MW.

Nová výroba převodovek pro větrné elektrárny pomohla Wikovu zaplnit mezeru po stornovaných zakázkách na průmyslové převodovky. Tržby daného roku atakovaly poprvé hranici 1 mld. Kč – přesněji 945 mil. Kč, což bylo o 27 % více než v roce 2008.

Ojedinelou se stala v roce 2010 instalace speciální chladicí komory pro testování převodovek určených pro náročné klimatické podmínky. V letních parnech, kdy venkovní teplota ve stínu překračovala 35 °C, byla teplota v mrazicí komoře -45 °C a chladila 25tunovou převodovku pro čínskou větrnou elektrárnu.

Následovala 20kusová série 3,6MW převodovek pro čínský SeWind. O rok později Wikov dodal v rekordně krátkém termínu 3 kusy prototypových převodovek pro větrné elektrárny pro čínský Dongfang: 5,5MW turbína, pro kterou byly převodovky určeny, měla v té době největší rotor na světě s průměrem lopatek přes 140 m. Převodov-

ky, každou o hmotnosti 57 tun, bylo nutné dostat na provizorní zkušebnu v místě dnešní velké zkušebny a odzkoušet pod zátěží. Pro tento účel byl povolán velký mobilní jeřáb, který skrze otvor ve střeše zkušebny převodovky jednu po druhé dovnitř usadil.

Tradiční i noví zákazníci z dalších oborů

Musíme zase zpátky do roku 2004. Tehdy norská ScanaVolda AS objednala dle své výkresové dokumentace druhou dodávku lodních převodovek pro velké kontejnerové zámořské lodě, a stala se tak na dlouhou dobu stálým zákazníkem společnosti Wikov.

Hronov pokračoval také v dodávkách svým tradičním zákazníkům, zejména pak IR-ABG (Německo, převodovky pro stavební stroje), Alstom (Velká Británie, přestavníky výhybek), GE – General Electric (USA, ozubená kola pro dieselové motory), Berstorff (Německo, převodovky pro extrudery) nebo Karosa (torzní tyče autobusů).

Psal se rok 2007, kdy čtvrtý největší výrobce pneumatik na světě – společnost Continental – testoval první

zakázkou Wikov MGI jako možného dodavatele velkých převodovek mixérů gumárenských směsí. O rok později Continental objednal první sérii 5 kusů převodovek pro mixéry do gumáren a stanovil Wikov jako svého klíčového dodavatele převodovek pro nové projekty po celém světě. Continental se tak vyvíjel na několik následujících let do role hlavního zákazníka v průmyslových převodovkách.

Převodovky pro tramvaje a vlaky

V roce 2010 Wikov MGI opustil výrobu torzních tyčí pro autobusy a regulátorů otáček pro dieselové motory a soustředil se výhradně na výrobu převodovek a ozubených kol, jejichž podíl na tržbách představoval 90 % obratu společnosti, což byla nejvyšší hodnota v historii. Firma pokračovala v nastolené strategii vyrábět mechanické převodovky pro průmyslové aplikace, kolejová vozidla, větrnou a vodní energetiku.

V témže roce, po zdoluhavém vyjednávání, získal Wikov MGI významný kontrakt od největšího výrobce tramvají v Rusku, firmy UKVZ. S ní realizoval

zakázku na dodávku kompletních pohonů tramvají (převodovka + motor + spojky). Pohony byly taktéž testovány pro arktické podmínky (v chladicí komoře).

Dlouhodobý zákazník společnost ŠKODA Transportation – největší český výrobce kolejových vozidel – zadal v roce 2010 vývoj a výrobu zcela nových převodovek pro nově vyvíjené elektrické vlakové jednopodlažní jednotky konstruované pro rychlosti 160 km/hod, dnes známé jako RegioPanter. Po náročných zátěžových testech byly převodovky v polo-

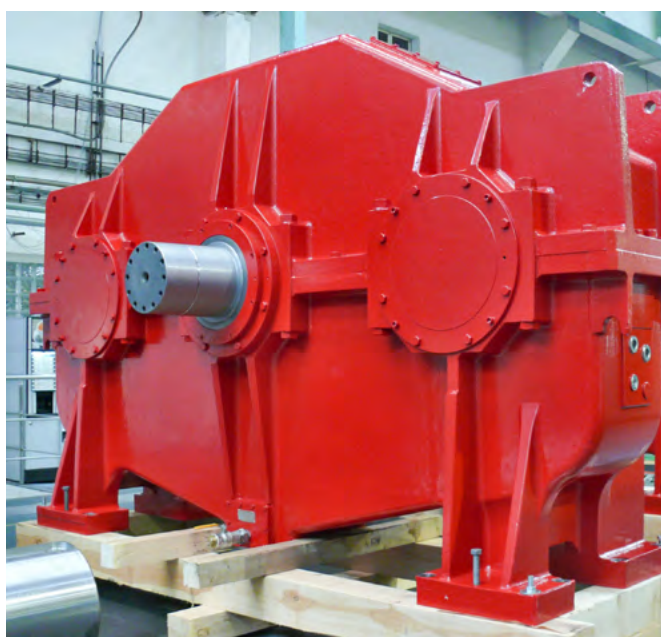
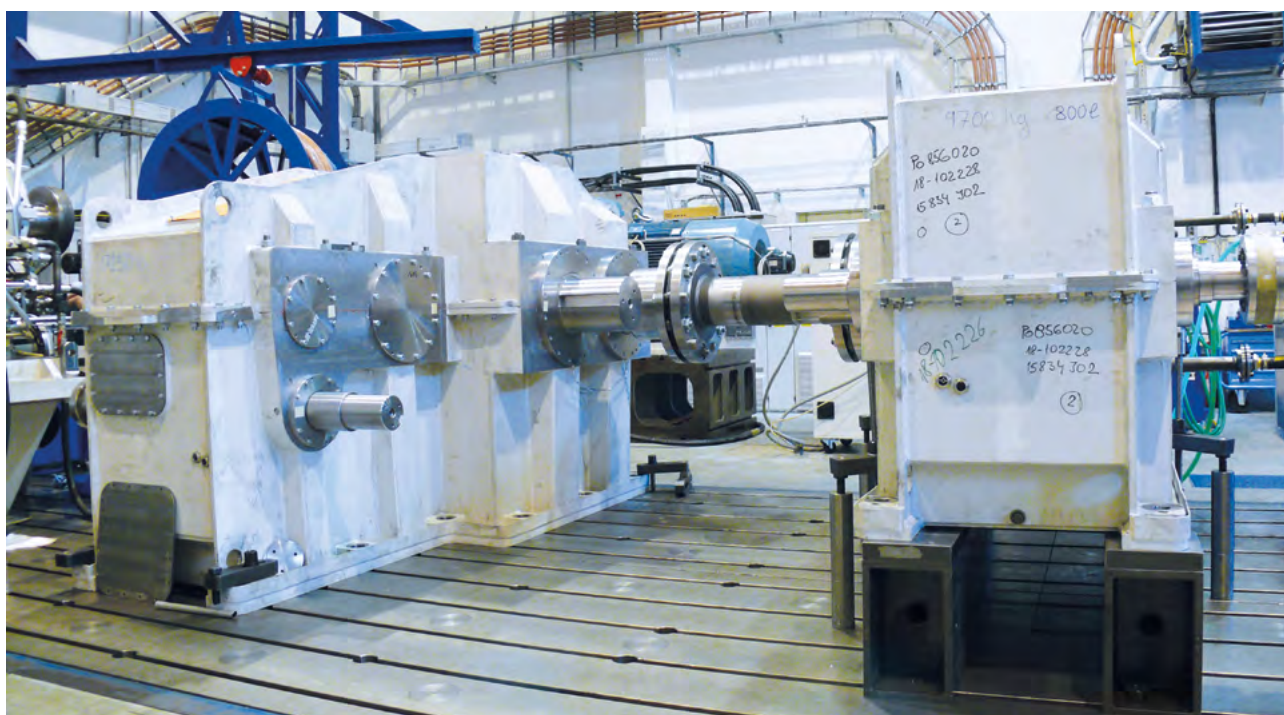
vině roku 2011 dodávány zákazníkovi. Rakouský výrobce trakčních motorů – společnost TSA – na přelomu let 2010/2011 objednal sérii převodovek pro elektrické vlakové jednotky pro polskou společnost PESA (největší polský výrobce kolejových vozidel) a otevřel tímto dveře Wikovu na rozsáhlý polský trh kolejových vozidel.

Wikov přese nový příběh

Vyrobením převodovky ZP590AV pro rakouskou společnost Gugler Water Turbines se Wikov dostal přes hranici 100 MW celkového výkonu v převodovkách určených pro malé vodní

elektrárny. Od roku 2002 do roku 2011 dodal více než 80 převodovek s celkovým výkonem 106 MW, z toho více než 50 MW za poslední 3 roky.

Hronovský Wikov se mezi lety 2002-2011 změnil k nepoznání. Stal se jedním z největších výrobců mechanických převodovek a ozubených kol ve střední a východní Evropě. Investoval do nových technologií, vybavení zkušeben a tepelného zpracování. Dodával do nových teritorií, do nových oborů s novými produkty, ale to byl teprve začátek nového příběhu...

Společnost Scana Wikov

V roce 2004 založil Wikov Industry s firmou Scana Industrier (mateřská společnost firmy Scana Volda) společnou obchodní firmu ve Stavangeru pod názvem Scana Wikov.

Díky Scana Wikov se podařilo získat celou řadu klientů v Norsku zejména z oboru těžby ropy a plynu a zcela tak nahradit obchodní spolupráci se společností Transtech. Tyto zakázky směřovaly především do plzeňské Wikov Gear.

Existence Scana Wikov byla v roce 2012 na přání Scany Industrier ukončena.

Dobré nápady Wikováků jsou náležitě oceněny

Podat návrh na zlepšení může každý Wikovák. Oblastí, které lze zdokonalit, je pořád spousta – od zkvalitnění pracovního prostředí přes plynulost výroby, změny postupů ve výrobním procesu až po technická zlepšení. Ani bezpečnost či ochrana zdraví nebo zmírnění dopadů na životní prostředí nestojí stranou. Wikov je inovativní, otevřená firma, která na názory svých zaměstnanců dává.

Nejdřív posouzení, potom realizace

„Všechny návrhy posuzujeme, a pokud jsou schváleny, realizujeme je. Proč schváleny? Máme daná pravidla, která říkají, co se mezi návrhy počítá. Za návrh například nepovažujeme běžné pracovní činnosti, které jsou součástí náplně práce, nebo větší investice, kde se nepředpokládá jejich návratnost. Těší nás, kolik nápadů se každý rok sejde. Některé není snadné realizovat a víme, že se jejich naplnění protáhne, ale výsledek bude stát za to. Někdy jsme schopni nápad posoudit a uskutečnit během chvilky. Nad jinými se naopak musí i několikrát sejt zodpovědní pracovníci a posoudit jejich relevanci. Jsou návrhy, které nás nic nestojí, ale zlepšují například pracovní prostředí Wikováků. A některé návrhy přinášejí i značné úspory,“ říká Lucie Kejzlarová Erlebachová, personální ředitelka Wikov MGI.

Každý přijatý návrh je odměněn. Autoři těch, které se týkají oblastí bezpečnosti práce nebo životního prostředí, získávají speciální bonus. „Nejlepší zlepšovatel měsíce“ dostane vlastní parkovací místo a má možnost vybrat si z bohaté nabídky reklamních předmětů. Pololetně pak Wikov vyhodnocuje nejvyšší počet podaných návrhů a také návrhy s nejvyšší úsporou. Na nejúspěšnější zlepšovatele čeká finanční odměna.

Šetří peníze, pomáhají kolegům

„V loňském roce se sešlo celkem 301 návrhů na zlepšení, do jejich podávání se zapojilo 108 zaměstnanců. Jeden z návrhů ke zlepšení přinesl úsporu zhruba 100 tisíc korun a týkal se ochrany dílců při ukládání. Vyčíslitelné finanční úspory přinesl další tučet zlepšováků. Všichni zlepšovatelé byli odměněni,“ uvádí personální ředitelka.

I v letošním roce mají Wikováci pěkně našlápnuto: z 35 podaných návrhů na zlepšení bylo 29 přijato, u dvou vyčíslilo vedení firmy úsporu necelých 250 tisíc korun.

„Ne nadarmo se říká, že Wikováci mají otevřené hlavy a skvělé nápady!!! A toho si vážíme!“ těší L. Kejzlarovou Erlebachovou.

Dejte si vepřovou panenku po wikovácku

Kuchařky a kuchaři wikovácké jídelny znají své řemeslo dokonale. Strávníci jsou natolik spokojeni, že se čas od času vyptávají na ingredience a postupy, které při přípravě pokrmů použili. „Není na tom nic složitého,“ ozývá se z kuchyně. Takže kdybyste si chtěli připravit vepřovou panenku z menu Wikovu, tady máte recept.

Vepřová panenka do růžova pečená

Vepřovou panenku očistíme, osolíme, opepříme drceným čerstvým pepřem, potřeme olivovým olejem a necháme v chladu odležet.

Zatím si připravíme rukolu, kterou opláchneme, necháme okapat, osolíme, promícháme s trochou olivového oleje a zakápneme balzamickým octem.

Na rozpáleném grilu panenku zprudka opečeme ze všech stran, aby se maso zatáhlo, potom necháme v teple chvíli odpočinout. Nakrájíme na tenké plátky.

Servírujeme tak, že na talíř rozprostřeme ochucenou rukolu, poklademe ji plátky panenky, posypeme hoblinkami parma-zánu a navrch zakápneme olivovým olejem. Přidáme plátky bagety.

Dobrou chuť!

ilustrační foto

Červen patří volejbalu, přijďte fandit

Letošní volejbalový turnaj pracovníků Wikovu se uskuteční ve standardní červnový termín. Své síly, štěstí a volejbalový um poměří týmy složené z jednotlivých oddělení v pátek 10. června. Povzbuzovat je můžete od 15 hodin na kurtech ve Dřevíči.

Není špatného počasí, je jen špatně oblečený a nevybavený vandrovník

Někdy hledají ztraceného turistu, jindy vyprošťují lezce zaklíněného ve skalním komíně. Skalní záchranáři se, bez nároku na odměnu, podílejí na záchranných akcích profesionálních hasičů, zdravotníků a policistů už 22. rokem. Díky podpoře řady sponzorů mohou financovat potřebné vybavení nebo se hlásit ke grantům. Wikov je jednou z firem, která Skalní záchranné službě sponzorsky pomáhá. Rozhovor s náčelníkem Janem Adamcem potvrzuje, že jde o peníze víc než dobře vynaložené.

V čem vám sponzoring „rozvazuje ruce“?

Skalní záchranná služba (SZS) je od svého vzniku kolektivním členem Českého červeného kříže. Jsme začleněni do Integrovaného záchranného systému (IZS). Sponzoring je pro nás zásadní. Můžeme zafinancovat potřebné vybavení, nebo se přihlásit ke grantům, které jsou podmíněny spoluúčastí. Činnost vykonáváme dobrovolně a bez nároku na odměny.

Můžete být konkrétnější?

Při vyhlášení poplachu se výkonní členové dopravují svým vozidlem k místu události, resp. ke Kontaktnímu bodu, což je místo setkání složek IZS. Odtud k nešťastníkovi vyrážíme většinou pěšky, a pokud to terén dovolí, přiblížíme se dopravním prostředkem IZS. V roce 2020 jsme získali v rámci přesunu použité výjezdové techniky vozidlo od ZZS KHK. Potřebujeme financovat jeho přestavbu pro naše potřeby a pravidelně financujeme jeho servis. Každý výkonný člen SZS se opakovaně vzdělává a prochází doplňujícími kurzy v záchranných technikách pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou, pro poskytnutí předlékařské první pomoci. Proto oslovujeme veřejnost, podnikatele a případné sponzory a jsme vděční za finanční i jinou podporu. Uznalý mecenáš ví, že členové SZS pomáhají raněným či zbloudilým návštěvníkům zdejších skalních lokalit.

Finance jsou zapotřebí i pro vybavení záchrannářů, ne?

Samozřejmě. Ne vždy jsou zásahy v příznivých klimatických podmínkách a za denního světla. Do terénu musí mít záchrannáři pracovní bezpečnostní výstroj. Také hovory si hradíme ze svého. Ve skalním terénu, a to převážně v roklicích, není signál mobilních operátorů. Potřebujeme komunikační mezi ostatními složkami IZS. Což znamená pořízení nových radiostanic s lepším dosahem v digitálním provozu – lepší průraznost a méně šumu. Dále pořízení outdoorových GPS přístrojů. Potřebujeme také doplňovat materiál k zajištění tepelného komfortu pacienta, obnovovat záchrannářský materiál pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou, vybavit se musíme i kvalitními čelovkami, světly i záložními zdroji, tedy powerbankami.

Zaujalo mě, že ne celé území Broumovska je pokryto signálem mobilních operátorů. Jak s takovou situací mají naložit jeho návštěvníci?

V lokalitách na území CHKO Broumovsko byla vytvořena soustava Traumatologických bodů záchrany. Jde o nové značení cedulemi s alfa-numerickým kódem a číslem Tísňové linky. Cedule je velikosti turistického označníku. Tyto Trauma body jsou zaměřeny a operátoři na tísňové lince KOPIS po nahlášení alfa-numerického znaku vědí,

kde se daná osoba nachází. Ne vždy je signál s datovým připojením. Pokud nešťastník nenahlásí označení tohoto bodu a nezná svou polohu, ale má datové připojení a signál, pak operační na KOPIS vidí jeho pozici a odešle GPS lokátory zasahujícím složkám. Proto potřebujeme GPS outdoorové přístroje. Efektivnější a rychlejší zásah je potřebný k poskytnutí pomoci i záchraně života.

Na kolika záchranných akcích jste se loni podíleli?

Za rok 2021 bylo přes Tísňovou linku od KOPIS vyhlášeno 15 výjezdů. K tomu připočítejte odsloužené víkendové terénní služby výkonných členů SZS v hlavní turistické sezoně.

Jaké situace patří k nejnáročnějším?

Pokud jde o využití materiálu, byl za dobu činnosti SZS nejnáročnější zásah při vyproštění koně, který se propadl do závalového systému chodeb ve skalních terénech. Jednoznačně nejděsnějším zásahem pak byl pád lezce po špatně založeném slanění. Zaklínil se ve skalním komíně hlavou dolu a rychle upadal do bezvědomí. Po vyproštění a leteckém převozu je prý zase na nohou. Z poslední doby se mi do paměti vryla bezmocnost, když nemůžete v terénu najít člověka, kterému hrozí podchlazení a vyčerpání. Neví kde je, není schopen popsat, odkud a kam šel.

Dopadlo to dobře?

Šlo o pátrání po dvou mladých ženách. Padla tma a jedna z nich se propadla nohou pod led až po stehno, navíc byl silný mráz. Vše hrálo proti: počasí, tma, zima. Měli jsme na základě jejich volání tipy míst, kde by mohly být. Po našem příchodu na vytipovaná místa tam nebyly, protože i přes prosbu, aby zůstaly na místě, neustále měnily pozici. Hrozilo, že se někde zřítí. To nám komplikovalo hledání. I tento příběh má šťastný konec. Ženy se podařilo najít na jednom z vytipovaných míst. Byly již v počáteční fázi podchlazení.

Čím jsou skály nebezpečnější než hory?

Ve skalách se vyskytují závalové systémy, které mohou být zakryty tlejícím kmenem či zaklíněným nestabilním balvanem. Většina přírodnin je porostlá mechy, kapradím, travinami, krácející se domnívá, že jde po pevném

terénu, ale vlivem zatížení se propadne. Pokud je osamocen a nemůže si pomoc přivolat, dojde k neštěstí. Je třeba dodat, že turistické stezky jsou vedeny bezpečným terénem, problém může přinést odbočení. Hluboko do paměti máme vryt zásah, kdy našemu kolegovi přimáčknu uvolněný skalní balvan nohu v závalové jeskyni, kterých tu naleznete bezpočet. Nohu se podařilo vyprostit za použití pneumatického zvedacího vaku, který mají hasiči. Tento příběh má také šťastný konec. Máme za sebou ale i zásahy se smutným koncem.

Kdo jsou lidé, kteří se práci pro Skalní záchrannou službu věnují?

Členové SZS jsou aktivní ve svých profesích, pracují u nás lékařka, diplomovaní záchranáři na ZZS KHK, policista ČR, horský vůdce UIAGM, zdravotní sestry, hasiči z HZS ČR, výškoví spe-

cialisté, stráž ochrany přírody a krajiny ČR, živnostníci... Někteří členové jsou dobrovolníci v projektu ZZS KHK – First Responder. Každý člen SZS je aktivní horolezec a člověk s dobrým srdcem, který nabízí pomoc druhému v nouzi. V horách vždy platilo, platí a doufám, že platit bude: Jsem tu pro tebe, pokud budeš potřebovat pomoc.

Po zimě se do skal pomalu vracejí turisté. Na co by měli pamatovat, co mít vždycky s sebou, jak se chovat?

Zkušený turista plánuje délku trasy a zhodnotí náročnost túry s ohledem na věk a kondici účastníků. Nesmí podceňit oblečení ani obuv. To platí pro pohyb ve skalách i na horách. Je důležité dbát na kvalitní výbavu, tedy výstroj, kterou budete umět správně nosit, a výzbroj, kterou budete znát a umět používat i za nepříznivých klimatických podmínek a se zavřenýma očima.

Desatero návštěvníka skal

- I. Vždy pečlivě napláňovat trasu výletu a své vybavení. Nezapomenout na lékárníčku, léky, svačinu a tekutiny. Mít nabitý mobilní telefon, případně s sebou vzít powerbanku a baterku. Používat vhodnou ústroj, obuv, ochrannou cyklistickou přilbu a znát stav svého kola. Túru plánovat s ohledem na fyzickou a psychickou kondici nejslabšího člena skupiny.
- II. S předstihem získat co nejvíce informací o prognóze počasí a stavu sněhové pokrývky. Předvídat, že v zimním období se i při vydařeném počasí rychlost chůze ve skalním terénu zpomalí.
- III. Před odchodem na túru předat informace o trase a předpokládané době návratu. Tempo chůze zvolit podle nejslabšího člena ze skupiny. Dodržovat pravidlo – v čele jde zkušený člen, následují slabší, nezkušení, a skupinu uzavírá zkušený a zdatný člen.
- IV. Správně používat mapu, znát druhy značení cyklistických a turistických cest specifických pro jednotlivé oblasti. Být ohleduplný k ostatním na cestě.
- V. Znat typy výstražných i informačních tabulí a jejich význam. Na území CHKO Broumovsko jsou umístěny traumatologické body záchrany.
- VI. Brát na vědomí, že se pohybuje na území CHKO a některé turistické stezky procházejí územím Národních přírodních rezervací. Nevstupovat mimo značené cesty, být ohleduplný k přírodě i ostatním, dodržovat pravidla.
- VII. V případě události zachovat klid a poskytnout první pomoc.
- VIII. Znat kontakty na Tísňovou linku 112, Zdravotnickou záchrannou službu 155, Hasičský záchranný sbor 150, Policii ČR 158. Mít vždy nabitý a zapnutý mobilní telefon. Je nutné předpokládat, že ve skalních oblastech, v úzkých roklích není pokrytá síť mobilních operátorů.
- IX. Znat zásady chování pro případ zbloudění, zatmění nebo úrazu. Znat svůj mobilní telefon, jeho funkce, mít nainstalovanou aplikaci Záchranka a ovládat ji, znát a umět používat mapy v mobilu a kombinovat s tištěnou mapou.
- X. Nikdy nepodceňovat skalní oblasti, neznámé a neznáčené terény ani hory a nevystavovat nezodpovědným chováním sebe ani ostatní riziku úrazu.

Bioplynových stanic může být víc. Pokud zajistíme dostatek bio odpadu

Wikoväcké mechanické převodovky se uplatňují v řadě oborů a oblastí. Najdete je třeba v kolejových vozidlech, lodním průmyslu i recyklačních linkách, stejně jako v tepelných, vodních, větrných a přílivových elektrárnách. Bioplynové stanice mezi nimi zatím chybí. Přesto stojí za zmínku, jak fungují.

Bioplyn je vyráběn v zařízeních, jejichž hlavní část (fermentor či reaktor) si můžeme představit jako velkou nádrž, ve které se zředěná a rozmělněná organická masa promíchává a zahřívá (na cca 42 °C), přičemž dochází k rozkladným procesům a současné produkci bioplynu. Tomuto procesu se říká anaerobní digesce. Uvolněný bioplyn je následně odváděn do plynojemu, kde se dále upravuje a čistí.

Vzniklé teplo z chlazení motoru kogenerační jednotky lze využít zejména k vytápění obytných budov, skleníků nebo pro sušení zemědělských produktů, dřeva apod. Pokud má bioplyn sloužit k výrobě elektrické energie, je po vyčištění spalován v kogenerační jednotce, která vyrábí elektřinu, ale současně také teplo. Kogenerační jednotka je spalovací motor s elektrickým generátorem přizpůsobený ke spalování bioplynu.

V okrese Náchod stojí aktuálně 7 bioplynových stanic. Největší výkon mají Jaroměř (1732/1624 kW – instalovaný elektrický/tepelný výkon), Olešnice u Č. Kostece (1575/1206),

Česká Metuje (1200/1335), Vestec (800/765), Heřmánkovice a Pěkov (každá po 500/464) a nakonec ČOV v Náchodě (128/150). Celkový instalovaný elektrický výkon v okrese je 6,5 MW, což by mělo pokrýt zhruba spotřebu elektrické energie pro 3 500 – 4 000 domácností na celý rok. A dalších asi 6 MW je tepelný výkon.

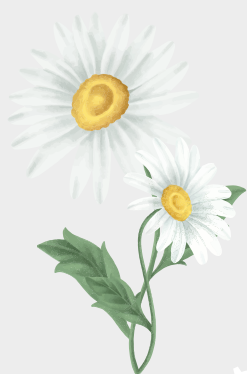
Celkem je dnes v České republice a na Slovensku přibližně 300 bioplynových stanic. V odborných kruzích se říká, že optimální počet by se mohl pohybovat okolo 700 stanic. Tolik zařízení by však mohlo mít problém s dodávkami biologického odpadu pro výrobu bioplynu. Většinou se bioplynové stanice totiž staví v zemědělských podnicích, kde je dostatek odpadu zejména z živočišné či rostlinné výroby (keřda, hnůj, odpady z rostlinné výroby či fytomasy).

Provozovatele bioplynek trápí nedostatek surovin dlouhodobě. Podílí se na něm třeba i sucha a s nimi spojené nízké výnosy biomasy. Na druhou stranu zájem o bioplyn roste. Akcelerují ho mezinárodní změny na trhu s energiemi a tlak na co největší diverzitu zdrojů. Bioplyn je navíc upravitelný na biometan, který lze využít v dopravě, teplárenství i k výrobě elektřiny. Národní akční plán čisté mobility například počítá, že na biometan bude v roce 2030 jezdit 55 tisíc tuzemských vozidel. To ovšem předpokládá nemalé investice do vybavení bioplynových stanic a především dostatek bioodpadu.

Dětské okénko

Konečně je tady jaro! Kolik narcisů vidíš z okna, kolik motýlů ti dneska sedlo na nos? Že žádný? Pak je nejvyšší čas vyrazit na procházku. Všechno pěkně spočítat a zapsat. Rodiče ti rádi pomůžou.

Kopretina

Slunéčko
(beruška)

Pampeliška

Motýl

Třešeň

Narcis

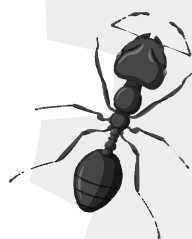
Hlemýžď

Tulipán

Petrklíč

Mravenec

Pomněnka

Včela

Kalendář

Nejen práci, ale i zábavě budou patřit následující měsíce. Wikováci se chystají na několik důležitých oborových veletrhů, zároveň trénují na volejbalový turnaj. Rádi se s vámi na některé z akcí setkají!

Květen

30. 5. – 2. 6.

Hannover Messe, Hannover (Německo) – Wikov se zúčastní jednoho z největších strojírenských veletrhů v Evropě. Wikov MGI bude vystavovat společně s Wikov Gear, návštěvníkům představí například menší převodovku Orbi-fleX®.

Červen

10. 6.

Tradiční volejbalový turnaj firmy Wikov, kurty ve Dřevíči.

22. 6. – 23. 6.

Solids Dortmund, Dortmund (Německo) – Recyklařský veletrh navštíví zástupci Wikovu poprvé.

Září

20. – 23. 9.

InnoTrans, Berlín (Německo) – Na největším světovém veletrhu zaměřeném na kolejovinu se bude Wikov prezentovat po čtyřech letech. Velkou expozici připravuje společně se sesterskou firmou Gmeinder.